

Universitat Rovira i Virgili

Facultat de Ciències de l'educació i Psicologia
Tarragona

ENSENYAMENT DE MESTRES

EDUCACIÓ INFANTIL

TREBALL FI DE GRAU

**INTERVENCIÓ DE LES FAMÍLIES A LES
ESCOLES**

**Estudi comparatiu entre l'escola rural, l'escola pública i
l'escola concertada**

Anna Herraез Juanpere

Tutor: Francisco Javier Gracia Sancho

Tarragona, 31 de maig de 2022

Universitat Rovira i Virgili

Facultat de Ciències de l'educació i Psicologia
Tarragona

Als meus avis; que tenien la gran il·lusió de veure'm vestida de graduació i acabant la carrera i malauradament, els dos que em quedaven, van marxar el passat agost, sense haver complit el seu somni.

Als meus pares, al meu germà, a la meva parella i a tota la família; per confiar en mi quan jo no era capaç de fer-ho i per aixecar-me quan més ho he necessitat.

A les meves millors amigues; per recolzar-me, valorar tot l'esforç que he fet al llarg d'aquesta etapa i oferir-me el seu suport en tot moment.

A les meves professores del pràcticum; per haver-me tractat com una docent més i per haver-me marcat tan donant valor a la meva feina, les tinc com un exemple a seguir.

Als professors i professores que he tingut al llarg de la carrera; per la paciència, per totes les classes i els consells que m'han anat donant al llarg d'aquest camí.

Anna Herraes, Juanpere

RESUM:

Les famílies i la comunitat són dos agents imprescindibles que poden intervenir a l'aula i en el dia a dia de l'escola. En aquest treball, s'ha investigat, principalment, com és aquesta intervenció familiar en diferents centres. Per tant, l'objectiu general d'aquesta investigació és "Conèixer si hi ha diferències pel que fa a la intervenció de les famílies en aquestes escoles." S'ha utilitzat una metodologia mixta poder dur a terme el marc metodològic d'aquest treball, ja que s'ha realitzat entrevistes amb resultats qualitius a docents de diferents escoles i també enquestes amb resultats quantitius a famílies que tenen els seus infants escolaritzats. Per altra banda, a partir dels resultats que s'han obtingut de l'entrevista i de les enquestes, s'ha creat una guia d'orientacions per millorar aquesta intervenció i enviar-la als diferents centres.

Paraules clau: intervenció familiar, entrevistes, enquestes, guia d'orientacions

RESUMEN:

Las familias y la comunidad son dos agentes imprescindibles que pueden intervenir en el aula y en el día a día de les escuela. En este trabajo, se ha investigado, principalmente, cómo es esta intervención familiar en diferentes centros. Por lo tanto, el objetivo general de esta investigación es "Conocer si hay diferencias en cuanto a la intervención de las familias en estas escuelas". Se ha utilizado una metodología mixta para poder llevar a cabo el marco metodológico de este trabajo, puesto que se ha realizado entrevistas con resultados cualitativos a docentes de diferentes escuelas y también encuestas con resultados cuantitativos a familias que tienen sus niños escolarizados. Por otro lado, a partir de los resultados que se han obtenido de las entrevistas y de las encuestas, se ha creado una guía de orientaciones para mejorar esta intervención y enviarla a los diferentes centros.

Palabras clave: intervención familiar, entrevistas, enquestes, guia de orientaciones.

ABSTRACT:

Families and the community are two essential agents that can intervene in the classroom and in the daily life of the school. In this work, we have investigated, mainly, how is this family intervention in different centers. Therefore, the general objective of this research is "To know if there are differences in the intervention of families in these schools". A mixed methodology has been used in order to carry out the methodological framework of this work, since interviews with qualitative results have been carried out with teachers from different schools and also surveys with quantitative results with families who have their children in school. On the other hand, based on the results obtained from the interviews and surveys, a guideline has been created to improve this intervention and send it to the different centers.

Keywords: family intervention, interviews, surveys, guide.

ÍNDEX:

1. Introducció	7
1.1 Justificació	7
1.2 Estructura bàsica	7
1.3 Objectius generals i específics	8
2. Marc teòric	9
1: La família	9
1.1 Les funcions de la família	10
1.2 Estils educatius parentals	11
2: L'escola	13
2.1 El docent a l'escola	14
2.2 Tipologies d'escoles	15
3: La família i l'escola	17
3.1 Canals entre família i escola	18
3.2 Relació entre família i escola	19
3.3 Àmbits de participació escolar	20
3.4 Beneficis de la participació escolar	21
3.5 Estratègies d'intervenció escolar	22
4: Marc legislatiu sobre la família i l'escola	23
4.1 Declaració dels drets humans	23
4.2 Convenció dels drets dels infants	24
4.3 Constitució espanyola	25
4.4 Estatut d'autonomia de Catalunya	26
4.5 LOE – LOMLOE	27
4.6 Llei Educativa de Catalunya	28
4.7 Llibre 2 del Codi Civil	29
4.8 Departament d'educació	30

3. Marc metodològic	32
3.1 Hipòtesi	33
3.2 Preguntes d'investigació	33
3.3 Objectius de la investigació	33
3.4 Diagrama de la investigació	34
4. Disseny metodològic	35
4.1 Planificació temporal	35
4.2 Mostra de la investigació	36
4.3 Instruments per la recollida de dades	36
4.4 Context de les escoles	37
5. Resultats	38
5.1 Resultats de l'entrevista del docent a l'escola rural	38
5.2 Resultats de l'entrevista del docent a l'escola pública	39
5.3 Resultats de l'entrevista del docent a l'escola concertada	40
5.4 Comparació dels resultats de les entrevistes docents	41
5.5 Comparació dels resultats de les enquestes	43
6. Conclusions	48
7. Guia d'orientacions per la intervenció familiar a l'escola	51
8. Bibliografia	53
9. Webgrafia	53
10. Annexos	55

ÍNDEX DE TAULES, GRÀFICS I IMATGES

Taula 1: Diagrama de la investigació	34
Taula 2: Planificació temporal	35
Gràfic 1 - 27 : Resultats de les enquestes de famílies	66-74
Imatge 1: Guia d'orientacions per la intervenció familiar a l'escola.....	51-52

1. INTRODUCCIÓ

1.1 Justificació

La família i l'escola són dos agents imprescindibles en la vida d'un infant i és cert que durant molts anys les famílies no han tingut l'oportunitat de participar en les escoles on assisteixen els seus fills i filles. Però, per sort, aquest fet ha canviat i cada vegada hi ha més escoles que conviden a les famílies i les tenen en compte durant el procés educatiu de l'infant. Totes les escoles haurien de fer aquest canvi per tal d'anar en consonància amb les famílies, ja que es poden aconseguir grans beneficis.

El detonant que em porta a realitzar aquest treball és la inquietud i la curiositat que tenia en saber com és la intervenció de les famílies en diferents tipus d'escoles després de realitzar el Pràcticum a una escola concertada. A l'hora de parlar del concepte d'intervenció em refereixo a la participació, la col·laboració i el compromís que existeix entre aquests dos agents, és a dir, les possibilitats i les oportunitats que ofereix la institució educativa vers a la comunitat i a les famílies del seu alumnat. Per tant, tenint en compte que la paraula intervenció agrupa tots aquests aspectes, per aquest motiu titulo el meu treball "La intervenció de les famílies a les escoles" on pretenc descobrir i comparar tres escoles diferents per conèixer si cada escola té la seva manera de convidar a les famílies o, en canvi, totes actuen d'una manera semblant. Per realitzar aquesta comparació, faré entrevistes a un docent de cada escola i seguidament, faré una enquesta a diferents famílies d'aquestes, per tal de saber quina opinió tenen sobre la participació en el centre.

1.2 Estructura bàsica

Aquest treball està dividit en dos grans apartats; el marc i el marc metodològic.

El marc teòric consta de quatre punts en els quals he sintetitzat tota la informació. He començat explicant la família i la funció d'aquesta en l'educació dels infants. Seguidament, he parlat de l'escola, els docents i les diferents tipologies d'escoles que he tractat en el marc metodològic. També he parlat de la família i l'escola, els canals de comunicació, la relació entre els dos agents, els àmbits d'intervenció, i els beneficis que aporta aquesta intervenció mútua.

Finalment, per tancar el marc teòric he tractat diferents lleis i legislacions i he fet un recull dels principis reglamentaris més bàsics sobre la família i l'escola.

Per altra banda, en el marc metodològic, menciono quina és la meva hipòtesi, les preguntes d'investigació i l'objectiu general i els específics del meu treball. El disseny de la meva investigació s'ha realitzat a partir d'entrevistes a docents i d'enquestes a les famílies de diferents escoles. Mitjançant aquests instruments he pogut realitzar la comparació entre les tres escoles analitzades.

1.3 Objectius generals i específics

Els objectius que plantejo a l'hora de realitzar el meu treball són:

Objectiu general:

- Conèixer si hi ha diferències pel que fa a la intervenció de les famílies en aquestes escoles.

Objectius específics:

- Observar si el grau d'intervenció de les famílies depèn de la metodologia didàctica emprada a l'escola.
- Descobrir si varia la relació entre la família i l'escola en els diferents centres.
- Plantejar una guia interactiva amb noves idees i oportunitats per la intervenció familiar a l'escola.

2. MARC TEÒRIC

1: La família

La família és el primer agent socialitzador que ens trobem només en néixer i es podria dir que és un dels més importants. Amb la família comencem a percebre des d'un inici el sentiment de cura i protecció mentre ens anem desenvolupant a poc a poc com a persones.

La societat acostuma a idealitzar les relacions amoroses i l'amor romàntic que perdura per tota la vida i mai es trenca, però el cert és, que les famílies són molt més complexes i van molt més enllà d'aquestes relacions.

Al llarg de la història han sorgit molts canvis sobre les famílies i el seu concepte, ja que les lleis i la societat s'han anat modernitzant i evolucionant.

Perquè hi hagi una bona interacció i relació familiar, cal que hi hagi una bona comunicació entre tots els membres per tal de crear un clima tranquil i harmònic on poder desenvolupar-se i créixer.

És necessari que una família estigui cohesionada i creï un sentiment de grup i unió, ja que així també es fomentaran diferents valors positius com el respecte, l'amor, l'empatia, entre d'altres.

Cada família és totalment diferent i cada persona té una visió familiar diferent, perquè no tothom ha viscut les mateixes situacions, però cal destacar, que la família junt amb les interaccions i les experiències, és l'únic agent que ens permetrà desenvolupar-nos en totes les dimensions de la vida.

Existeixen diverses classificacions familiars analitzant diferents aspectes com ara; el desenvolupament, el lloc de residència, els membres de cadascuna, l'ontogènesi i la integració a la vida social.

Altres autors també fan les seves pròpies divisions familiars, com és el cas de Maria Elena Benítez, que com menciona en l'article '*The family: an interdisciplinary approach*' subdivideix les famílies tal com les trobem en el nostre dia a dia; família nuclear o elemental, família extensa o consanguínia, família monoparental i família de pares separats. (Martínez i Haydee, 2015).

1.1 Les funcions de la família

La societat va avançant i cada vegada canvien més els rols i les responsabilitats de cada membre de la família, però el que no canvien són les principals funcions que tota família ha de realitzar. El llibre "*9 ideas clave. La relación entre familia y escuela*" fa una clara divisió entre les funcions familiars: (Guitart, Alabart, Garreta, Macià i Tort, 2018)

- Funcions de pertinença i identitat
 - Cura física i seguretat: La família ha de cobrir les necessitats bàsiques dels seus fills i filles alhora que els hi proporcionen seguretat i protecció.
 - Organització dels espais i del temps: La família ha d'ajudar amb l'organització, ja que és molt important tant per la salut psicològica com física que cada infant tingui un espai personal ordenat i delimitat.
 - Afecte: La família és l'encarregada de mostrar afecte i amor cap a l'infant, perquè aquest se senti estimat i protegit i desenvolupi sentiment de pertinença a un lloc, en aquest cas, a la família.
 - Reconeixement: La família ha de reconèixer al seu fill i donar-li la importància que es mereix.
 - Integració a la comunitat: La família ha d'impulsar i motivar als seus fills i filles a participar i a desenvolupar-se dins la societat que viuen.

- Funcions d'individualitat i autonomia
 - Límits per possibilitar la llibertat: És considerable que les famílies estableixin uns límits adequats a l'edat dels infants. A mesura que vagin creixen els límits aniran desapareixent i els infants guanyaran llibertat.
 - Entrenament d'hàbits: És necessari que els pares creïn uns hàbits diaris per tal que els fills i filles desenvolupin autonomia i maduració.
 - Socialització: Cal que cada membre de la família tingui una responsabilitat per a desenvolupar. Els pares han de treballar les relacions internes, a casa, i externes, de cara a la societat.
 - Educació emocional: La família ha de cultivar i donar importància a les emocions per tal que els infants sàpiguen identificar el que senten des de ben petits.
 - Transmissió de valors: La família ha d'assegurar-se que els infants desenvolupin aquells valors més necessaris per poder socialitzar.

1.2: Estils educatius parentals

Existeixen diferents estils educatius depenent de l'actuació i la implicació de les famílies en el dia a dia dels infants. Aquestes actuacions tindran una gran rellevància, ja que incidiran en el desenvolupament de l'infant a nivell emocional, a nivell social i a nivell acadèmic.

L'autora Diana Baumrind l'any 1966 va proposar tres estils educatius (autoritari, permissiu i democràtic) que anaven en funció de la comunicació, de l'afecte i dels límits i les normes. (Guitart, Alabart, Garreta, Macià i Tort, 2018).

En canvi, autors com Macoby i Martin l'any 1933, van afegir un estil parental més a la proposta de Baumrind, el resultat d'aquesta intervenció va ser; estil autoritari, estil permissiu, estil democràtic i estil negligent. Altres autors han anat ampliant les informacions i estudiant els efectes que tindran els infants a llarg termini i amb els diferents estils educatius. (Capano i Ubach, 2013).

- Estil autoritari: Els pares no donen suport als seus fills i hi ha una manca de comunicació i d'afecte. Són infants amb poca autoestima, però que a causa de la pressió poden arribar a l'èxit educatiu.
- Estil permissiu: Els pares no castiguen i eliminen tots aquells límits existents per als infants. Els infants poden ser immadurs i desobedients.
- Estil democràtic: Els pares vetllen pel benestar i per les necessitats dels infants, tenen una bona comunicació i estableixen uns certs límits. Els infants a mesura que creixen tenen bona autoestima, són autònoms i tenen un bon nivell escolar.
- Estil negligent: Els pares es mostren indiferents davant dels infants, no es preocupen pels seus problemes ni per les seves necessitats bàsiques i molt menys es comuniquen o donen afecte. A la llarga són infants problemàtics, amb baix rendiment escolar i amb grans frustracions.

2: L'escola

L'escola és una institució dedicada a la societat, on els infants i adolescents són els protagonistes de l'aprenentatge, l'escola ha d'assegurar un bon clima que permeti a l'alumne desenvolupar-se plenament i créixer en tots els àmbits de la vida, l'hem de considerar com una gran oportunitat que ofereix experiències úniques pels infants.

L'escola ha d'oferir instruments per tal que els nens i nenes que hi assisteixen puguin desenvolupar-se acadèmicament, emocionalment, socialment i personalment, això implica la formació constant dels mestres i la utilització i execució d'estratègies per aconseguir aquest desenvolupament exitós, global i significatiu de l'infant.

Cada escola té diferents maneres d'apropar-se a les famílies per tal d'anar consolidant aquestes relacions. N'hi ha que pretenen una relació molt més personal i ofereixen visites personalitzades des de la matriculació o des de les portes obertes, o, en canvi, n'hi ha que no són tan pròximes i ofereixen reunions de pares grupals una vegada ja ha començat el curs.

La família i l'escola tenen una tasca compartida i, per tant, s'han de coordinar conjuntament per treballar i per poder fer significatiu el procés educatiu de l'infant. És molt interessant aquesta cooperació per tal d'assegurar que l'infant pugui viure i actuar en la societat que ens envolta. En l'Educació Infantil, és convenient que l'escola sigui molt més pròxima a la família per tal de recolzar als pares i crear una bona relació basada en la comunicació des del principi de l'escolaritat de l'infant.

(López & Linares, 2021)

La família ha d'educar en valors per poder viure en societat, i l'escola, en canvi, té la tasca de complementar i donar significat a aquests valors, que seran de gran importància pel futur. És per això, que el centre educatiu ha de crear una relació bidireccional basada en l'intercanvi d'informació profitosa sobre l'infant o l'adolescent.

2.1 El docent a l'escola

Com bé he mencionat, els infants passen molta estona a l'escola, però, els docents són els que comparteixen totes aquestes hores amb els infants. És per això que els mestres tenen un paper imprescindible, ja que coneixen l'infant i les seves característiques.

El professorat és el responsable de l'aula i de la seva gestió, alhora és qui ha d'establir una sèrie de normes i de límits determinats per tal que es compleixin, qui ha de gestionar els conflictes i qui ha de buscar estratègies per tal que els infants aprenguin amb ganes mitjançant la motivació.

Ser docent avui dia implica una tasca molt complexa, ja que no només han d'ensenyar nous conceptes de manera significativa, sinó que, junt amb la família han d'aconseguir el desenvolupament integral i total de l'infant.

El docent ha de posar en pràctica diferents estratègies per arribar als infants i crear un aprenentatge significatiu. Una bona intervenció, cal que consti de tres parts diferenciades:

- Previ a la intervenció: És quan el mestre ha de contemplar als infants i les seves necessitats. Es dissenyarà l'activitat i s'establiran els objectius, les capacitats, els continguts, la metodologia i les estratègies que utilitzarà el/la mestre/a.
- Durant la intervenció: El docent durà a terme l'activitat que tenia plantejada i buscarà la màxima atenció dels infants mitjançant estratègies que ja tenia plantejades.
- En acabar la intervenció: És una de les parts més importants d'una intervenció, ja que es tracta de la reflexió del docent, on aquest ha de valorar com ha anat l'activitat, si s'han tingut en compte tots els aspectes plantejats i si el funcionament ha estat el correcte. Aquesta reflexió servirà per crear futures intervencions.

Molts docents plantegen que s'haurien de començar a treballar les famílies des dels inicis de la formació universitària, per tal de saber crear, des d'un principi, un clima de confiança amb aquestes i oferir les eines que calen o bé necessiten.

2.2 Tipologies d'escoles

En el marc metodològic d'aquest treball realitzaré una comparativa entre les escoles públiques, les escoles concertades i escoles rurals. És per això que faig una petita introducció de cada tipus d'escola per tal de saber-ne les diferències principals.

- Escoles rurals: Les escoles rurals acostumen a ser públiques i ofereixen l'educació infantil (P3,P4 i P5) i l'educació primària (cicle inicial: primer i segon, cicle mitjà, tercer i quart i cicle superior: quart i cinquè). Aquestes escoles estan situades en pobles petits i són institucions petites amb pocs alumnes. Totes les escoles rurals formen part de les ZER ¹ que són agrupaments d'escoles rurals que cooperen i treballen juntes per l'educació dels infants. En aquestes escoles, s'intenta que la família formi part del procés educatiu i de les normatives internes del centre, ja que tant les famílies com la comunitat poden aportar informació per tal d'integrar-la al PEC ².

En aquestes escoles, la participació de la família també és força elevada, perquè l'escola està oberta per a la comunitat i en ser pobles petits, és més fàcil participar en les activitats.

Les famílies acostumen a formar part del dia a dia de l'escola i de les rutines dels infants. En aquests tipus d'escola es desenvolupa un sentiment de "grup", ja que la majoria de persones, botigues o organitzacions del poble participen en les activitats, aquesta cooperació i confiança, en canvi, en un poble més gran o en una ciutat és molt més difícil d'aconseguir. Viure l'escola com una institució més en el poble on tothom participa, promou que es treballi i es valori la cultura del poble i de l'entorn rural on viuen i on es desenvolupen els infants.

Així doncs, més enllà de l'AMPA, les mares, els pares i la comunitat tenen una gran implicació i predisposició per participar en les activitats, projectes i tasques de l'escola.

¹ ZER - Zona Escolar Rural.

² PEC – Projecte Educatiu de Centre.

- Escoles públiques: Les escoles públiques inclouen l'etapa d'educació infantil (els cursos de P3, P4 i P5) i l'etapa d'educació primària (Cicle inicial: primer i segon, cicle mitjà: tercer i quart i cicle superior: cinquè i sisè). En aquests tipus d'escola la participació familiar, normalment, és molt significativa en totes les activitats. Els nens i nenes encara són petits i la família està implicada per l'escola i per l'educació dels fills i filles.
- Els centres concertats: Els centres concertats ofereixen l'etapa d'educació infantil (els cursos P3, P4 i P5), l'etapa d'educació primària (cicle inicial: primer i segon, cicle mitja: tercer i quart i cicle superior: quart i cinquè), l'Educació Secundària Obligatòria (ESO) i en alguns casos també ofereixen educació post obligatòria (grau mitjà o batxillerat). En aquests tipus d'escola la participació de les famílies, es basa, majoritàriament en formar part de l'AMPA ³ o AFA ⁴ i en crear activitats mitjançant aquestes associacions.

El fet que els pares i la comunitat puguin aportar informació en el PEC i en documents interns del centre és favorable, ja que provoquen que la relació i el contacte sigui molt més pròxim mentre van desplegant un sentiment de pertinença dins de la comunitat educativa.

³ AMPA - Associació de Mares i Pares d'Alumnes.

⁴ AFA – Associació de Famílies dels Alumnes

3: La família i l'escola

S'ha demostrat al cap dels anys que a partir de la col·laboració entre la família i l'escola s'aconsegueix l'èxit educatiu dels infants, així doncs, aquests dos agents s'han de coordinar per tal de formar part del procés educatiu, per fer possible l'aprenentatge i per aconseguir una educació de qualitat.

L'escola ha de tenir una visió pedagògica, ha d'establir uns canals de comunicació concrets per tractar temes rellevants i ha de donar una oportunitat de participació a les famílies. Per tant, és necessària la creació d'un vincle basat en la confiança i en la comunicació entre centre, mestre i família. La família ha de sentir-se a prop del centre, i amb una certa importància dins la comunitat educativa, ja que podran prendre decisions i participar en l'òrgan intern del centre.

El llibre *“Especialización del profesorado de educación infantil (0-3)”* menciona que bon procés comunicatiu, és eficaç si reuneix ‘Les tres C’: (Lebrero, 1994).

- **Convenient:** La conversa ha de tractar temes importants i significatius i cal considerar la freqüència en la qual sorgeix aquesta.
- **Clar:** La conversa ha de ser clara i ha de tractar les qüestions que es volen comunicar de manera ordenada.
- **Cordial:** Ha de ser entenedora i càlida per qui l'escolti, de manera que no sorgeixin dubtes o inquietuds.

Són molts els beneficis que s'aconsegueixen a partir d'aquesta relació i és cert, que no totes les famílies podran conciliar amb l'horari lectiu del centre, però s'han de buscar alternatives per adaptar-nos conjuntament i aconseguir nous reptes, d'igual manera que motivem als infants a participar i aprendre, també podem motivar a les famílies fent-les conscients de la repercussió que tenen en l'aprenentatge dels seus fills i filles.

La institució escolar ha d'anar renovant les mesures d'intervenció familiar a l'escola per tal que cada vegada siguin més àmplies, millorin la relació entre una i l'altra i afavoreixin la participació.

3.1 Canals entre família i escola

Actualment, en la majoria de centres, la relació entre les famílies i l'escola es basa en les reunions grupals d'inici i final de curs, en les entrevistes individuals amb els pares i en les informacions diàries o espontànies que es comparteixen en l'agenda de l'infant.

Tal com es menciona en l'article "*A shared educational project: the family and school relationship. Review of research and regulations*" moltes de les famílies reconeixen que aquests tipus de reunions o entrevistes s'acaben convertint en llocs on es transmet informació extraacadèmica o sense valor pel que fa a l'escola. És per aquest motiu, que s'haurien de replantejar o innovar aquestes trobades per compartir informació, ja que les famílies senten que únicament reben comunicats sobre el desenvolupament o el procés d'aprenentatge dels infants. Una alternativa per millorar els canals de comunicació entre les famílies i l'escola, seria aprofitant el gran desenvolupament tecnològic que tenim al nostre abast actualment, perquè gairebé totes les famílies s'han modernitzat i han incorporat aparells digitals en el seu dia a dia, així que, es podrien aprofitar canals com el correu, les xarxes socials, els blogs, els missatges instantanis... per compartir informació entre família i escola. (López i Linares, 2021).

Hi ha escoles que porten anys intentant mitjançant canals que ja existeixen, que les famílies col·laborin amb elles, però tot aquest gran esforç, avui dia encara no s'ha aconseguit mobilitzar grans nombres de famílies.

En lloc de veure la família únicament com un canal per compartir informació, s'hauria de veure la família com un agent de participació en totes aquelles activitats, processos i experiències que viuen els infants en el seu dia a dia. És imprescindible que hi hagi una comunicació fluida per les dues parts que pugui facilitar que la família i l'escola es coneguin i estableixin una certa confiança per compartir tota aquella informació important.

3.2 Relació entre família i escola

Com ja he mencionat anteriorment, per tal d'aconseguir un desenvolupament profitós i harmònic en els infants, és imprescindible que la família i l'escola treballin cooperativament mitjançant un clima tranquil de confiança i diàleg.

El tutor programa i es prepara les reunions de mares i pares seguint un guió que té per escrit i d'aquesta manera, les reunions són massa estructurades i no s'adapten a cada família. El centre ha d'oferir recursos per poder reformular i actualitzar aquestes reunions i entrevistes per tal de considerar i tenir en compte tant a les famílies com als infants. Cal que el tutor doni importància a les converses que sorgeixen en el dia a dia de l'escola amb les famílies, ja que són converses molt més espontànies i més riques en informació. El tutor ha de mantenir-se educat i ha de vigilar el seu vocabulari i les seves actituds durant aquestes converses amb la família, perquè és molt diferent portar una pauta escrita i preparada que no pas una conversa fluida.

No es tracta únicament de la relació o el vincle que es crea entre aquests dos agents, sinó que és necessària l'actitud i la predisposició de la família cap a l'educació dels seus fills i filles.

Per moltes famílies és complicat combinar el treball, la família i l'escola, és per aquest motiu, que hi haurà pares i mares que amb totes les responsabilitats que ja tenen, no estaran disposats a participar en aquelles activitats proposades pel centre.

És tasca del tutor de l'infant el fet de buscar adaptacions, oferir eines o donar estratègies per tal que els pares estiguin interessats acabin incidint en el procés d'aprenentatge del nen o nena. S'ha de tenir clar que tant els pares com els tutors busquen el bé de l'infant, per això no haurien d'existir diferències o conflictes entre aquests dos.

S'han estudiat múltiples millores en els resultats acadèmics dels infants quan l'escola treballa i té en compte a la família i a la comunitat. És per aquest motiu, que la qualitat i la resposta de la família serà clau per aconseguir l'èxit educatiu dels infants.

3.3 Àmbits de participació escolar

La gran majoria de vegades, quan parlem de participació familiar a l'escola, considerem el consell escolar com l'única oportunitat de la qual disposen les famílies dels infants per formar part de la presa de decisions i de les gestions internes del centre.

És imprescindible que l'escola ofereixi eines i oportunitats per tal que els pares es sentin acompanyats durant l'etapa educativa dels seus fills i filles. Tal com diu l'autor Epstein en el llibre "*Colaboración familia-escuela. Manual para docentes*" l'escola ha de donar suport en diferents àmbits. (Delgado, Aragón i Navarro, 2021).

- Suport en la criança: L'escola pot oferir tallers, activitats, reunions o trobades dedicades a les famílies per tal que els pares i mares se sentin reforçats i acompanyats en l'etapa que estan vivint durant la criança de l'infant.
- Comunicació: Aprofitant les noves tecnologies i els canals de comunicació és imprescindible que els pares i l'escola estiguin en constant comunicació per compartir aquella informació més important.
- Voluntariats: Oferint oportunitats de voluntariat a l'escola, a l'aula, a les excursions i als tallers obtenim un gran resultat mentre que les famílies se senten significatives per poder intervenir.
- Aprenentatge a casa: Des de l'escola es poden oferir eines dinàmiques per tal que la família reforci amb els infants aquells nous coneixements de manera significativa.
- Presa de decisions: No només participar en el consell escolar, sinó fomentar la relació entre els pares de tot el centre.
- Col·laboració amb la comunitat: Les famílies poden participar en les trobades, reunions i tallers de tota la comunitat educativa.

3.4 Beneficis de la participació escolar

A causa de la implicació de la família a l'escola, s'han observat múltiples beneficis, pel que fa als infants, al professorat i a les famílies.

La intervenció familiar a l'escola, aporta alguns beneficis als infants, com ara:

- Millora dels resultats acadèmics, ja que els infants veuen als seus familiars implicats directament en el seu procés d'aprenentatge.
- Millora del comportament i de les actituds que es mostren vers a l'escola i a les activitats.
- Augment de participació en les tasques acadèmiques.
- Disminució de l'absentisme escolar.

La intervenció familiar a l'escola, aporta alguns beneficis al professorat, com ara:

- Millora de l'actitud vers al propi lloc de treball.
- Molt més reconeixement extern del treball dut a terme.

La intervenció familiar a l'escola, aporta alguns beneficis a les famílies, com ara:

- Augment de motivació per ajudar als infants a acomplir activitats i exercicis diaris.
- Valoració de la tasca que fa el mestre en el seu dia a dia.
- Sentiment de pertinença a l'escola.

3.5 Estratègies d'intervenció escolar

És imprescindible que cada institució escolar busqui estratègies reals i efectives per tal d'aconseguir una bona relació amb les famílies dels infants.

Una estratègia molt innovadora que ja s'ha començat a aplicar, és que les escoles no tinguin un horari fix, és a dir, que no tanquin a les cinc de la tarda o bé quan s'acabin les extraescolars, sinó que les deixin obertes per tal d'oferir aquest servei a tota la comunitat i amb l'objectiu que es creïn vincles i bones relacions entre professors, famílies, veïns del barri, entre d'altres. Aquesta estratègia, busca que les famílies indirectament formin part de la comunitat i assisteixin al centre escolar, provocant així, múltiples beneficis pels infants.

Aproximar als pares a l'aula de l'infant és una estratègia per obtenir una bona intervenció escolar. Els pares necessiten saber com és l'aula i l'espai on es desenvolupen els infants. És interessant que coneguin les rutines, els hàbits, els horaris i les activitats que se segueixen per tenir una idea del que realitza l'infant. Conèixer aquesta informació tranquil·litza als pares i afavoreix la relació entre els dos agents.

L'escola per a famílies és una estratègia d'acompanyament familiar per ajudar en la gran tasca d'educar. No és fàcil ser pare o mare, però el fet de compartir vivències, intercanviar informació i expressar inquietuds en grup pot aportar molta tranquil·litat i múltiples beneficis.

Una altra estratègia eficaç és donar l'oportunitat a les famílies de participar en les activitats especials com ara que hi hagi algunes places per poder acompanyar i donar suport als mestres en les sortides pel poble, en les sortides per la ciutat, en les excursions... O bé que es permeti que les famílies formin part del personal intern del centre, per exemple, que puguin participar i ajudar en l'acollida i en el menjador. Les famílies se sentiran importants a l'hora de participar amb el centre i, en canvi, els infants se sentiran motivats en veure persones del seu entorn a l'escola.

4: Marc legislatiu sobre la família i l'escola

Les lleis són necessàries i imprescindibles, ja que regulen la vida i el dia a dia de les persones. En aquest capítol fonamentaré la relació família i escola d'acord amb el que diu la llei, seguint la jerarquia normativa.

4.1 Declaració dels drets humans

Els drets humans són iguals i intransferibles per a tots els membres d'una família. Aquests drets són els que proporcionen llibertat, pau i justícia al món.

L'article 16, de la declaració dels drets humans ens parla sobre la família i sobre la importància d'aquesta dins la societat.

“Article 16

3. La família és l'element natural i fonamental de la societat, i té dret a la protecció de la societat i de l'estat.”

L'article 26, en canvi, parla sobre el dret d'educació per a tothom. Una educació gratuïta i de qualitat que ha d'incidir en el desenvolupament de la pròpia persona.

“Article 26

- 1. Tota persona té dret a l'educació. L'educació serà gratuïta, si més no, en el grau elemental i fonamental. L'ensenyament elemental és obligatori. Cal que l'ensenyament tècnic i professional sigui generalitzat, i que s'obri a tothom l'accés als estudis superiors amb plena igualtat per a tots amb l'atenció al mèrit de cadascú.*
- 2. L'educació ha de tendir al ple desenvolupament de la personalitat humana i al reforçament del respecte dels drets humans i de les llibertats fonamentals. Ha d'afavorir la comprensió, la tolerància i l'amistat entre totes les nacions i tots els grups socials i religiosos, i la difusió de les activitats de les Nacions Unides per al manteniment de la pau.*
- 3. El pare i la mare tenen, amb prioritat, dret a escollir la classe d'educació de llurs fills.”*

(Declaració dels drets humans, 1948)

4.2 Convenció dels drets de l'infant

La convenció dels drets de l'infant proclama la cura, l'atenció, l'estima, l'assistència, la protecció i la transmissió de valors per a tots els infants. La família, tutor legal o les persones que tinguin la responsabilitat de l'infant són les encarregades d'assegurar que compleixen tots aquests drets.

L'article 28 ens parla del dret d'educació que han de tenir tots els infants, una educació primària gratuïta i obligatòria, de qualitat.

“Article 28

1. Els estats membres reconeixen el dret de l'infant a l'educació, i amb l'objectiu d'aconseguir aquest dret progressivament i basant-se en la igualtat d'oportunitats, especialment han de:

- a) Implantar l'ensenyament primari obligatori i gratuït per a tothom.*
- b) Fomentar el desenvolupament de formes diferents de l'ensenyament secundari, inclòs l'ensenyament general i professional, i posar-lo a l'abast de tots els infants prenent les mesures pertinents, com ara implantant l'ensenyament gratuït i oferint ajut econòmic en cas de necessitat.*
- c) Mitjançant qualsevol mitjà adequat, fer que l'ensenyament superior sigui accessible a tothom, segons la capacitat de cadascú.*
- d) Posar a l'abast de tots els infants, informació i orientació sobre les qüestions referents a l'educació i professionals.*
- e) Prendre les mesures per a encoratjar l'assistència regular a l'escola i reduir les taxes d'abandonament escolar.”*

(Declaració dels drets humans, 1948)

És necessari que hi hagi una col·laboració entre els agents família i escola, per tal d'assegurar el compliment d'aquest article, ja que com ja he anat mencionant al llarg del treball, la cooperació entre aquests dos pot ser un gran recurs per prevenir l'absentisme i l'abandonament escolar.

4.3 Constitució Espanyola

La Constitució Espanyola posa èmfasi en el dret de l'educació per a tothom.

L'article 27 menciona que l'educació ha d'estar a l'abast de tothom i que mitjançant d'aquesta hem d'aconseguir el desenvolupament de la personalitat.

“Capítulo Segundo – Derechos y libertades

Artículo 27

- 1. Todos tienen el derecho a la educación. Se reconoce la libertad de enseñanza.*
- 2. La educación tendrá por objeto el pleno desarrollo de la personalidad humana en el respeto a los principios democráticos de convivencia y a los derechos y libertades fundamentales.*
- 3. Los derechos públicos garantizan el derecho que asiste a los padres para que sus hijos reciban la formación religiosa y moral que esté de acuerdo con sus propias convicciones.*
- 4. La enseñanza básica es obligatoria y gratuita.*
- 5. Los poderes públicos garantizan el derecho de todos a la educación, mediante una programación general de la enseñanza, con participación efectiva de todos los sectores afectados y la creación de centros docentes.”*

(Constitución espanyola, 1978)

Tal com es menciona, seran els pares o tutors legals dels infants els que decidiran sobre l'educació religiosa del nen o nena.

4.4 Estatut d'Autonomia de Catalunya

L'Estatut d'Autonomia de Catalunya estableix i regula les disposicions legals de Catalunya. Dins d'aquest estatut, hi ha diferents articles que parlen sobre la família i l'educació.

L'article 21 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya menciona el dret de decisió dels pares davant l'ensenyament de la religió a l'escola dels seus fills i filles.

“Article 21 – Drets i deures en l'àmbit de l'educació

2. *Les mares i els pares tenen garantit, d'acord amb els principis establerts per l'article 37.4, el dret que els assisteix per tal que llurs fills i filles rebin la formació religiosa i moral que vagi d'acord amb llurs conviccions a les escoles de titularitat pública, en les quals l'ensenyament és laic.”*

L'article 44 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya tracta sobre la importància de fomentar una participació familiar a les escoles i en les activitats de lleure per tal d'incidir positivament en l'educació dels infants.

“Article 44 – Educació, recerca i cultura

3. *Els poders públics han de promoure i han d'impulsar la implicació i la participació de la família en l'educació dels fills i filles, en el marc de la comunitat educativa, i han de facilitar i promoure l'accés a les activitats d'educació en el lleure.”*

L'article 131 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya considera la participació de la comunitat educativa en les institucions.

“Article 131 – Educació

4. *En allò que no regula l'apartat 2 i amb relació als ensenyaments a què fa referència el dit apartat, correspon a la Generalitat, respectant els aspectes essencials del dret a l'educació i a la llibertat d'ensenyament no universitari i d'acord amb el que disposa l'article 149.1-30 de la Constitució, la competència compartida que inclou en tot cas:*

5.4 *La participació de la comunitat educativa en el control i la gestió dels centres docents públics i dels privats sostinguts amb fons públics.*''

(Estatut d'Autonomia de Catalunya, 2016)

4.5 LOE-LOMLOE

Després de nombroses reformes legislatives, aquest projecte dona importància a aspectes clau d'educació que són imprescindibles avui dia en la societat i en el temps que vivim. Aquesta reforma no s'ha tractat de renovar les lleis, sinó de buscar noves condicions i oportunitats formatives i adaptar-les per tal de treure'n beneficis i aconseguir l'èxit educatiu.

Dins d'aquesta reforma, hi trobem molta informació segons la relació entre la família i l'escola.

“Para garantizar una educación de calidad para todos los ciudadanos es imprescindible el compromiso de todos los ciudadanos de la comunidad educativa y del conjunto de la sociedad.” Pàgina 19

“Las Administraciones educativas promoverán planes de fomento de la lectura y de alfabetización en diversos medios, tecnologías y lenguajes. Para ello se contará, en su caso, con la colaboración de las familias y del voluntariado, así como el intercambio de buenas prácticas.” Pàgina 48

‘Artículo 121. El proyecto educativo

2. ter. El proyecto educativo incorporará un plan de mejora, que se revisará periódicamente, en el que, a partir del análisis de los diferentes procesos de evaluación del alumnado y del propio centro, se planteen estrategias y actuaciones necesarias para mejorar los resultados educativos y la relación con las familias y el entorno.” Pàgina 124

Amb aquests articles es veu la importància de la col·laboració entre els dos agents per tal d'incidir en l'educació dels infants i adolescents.

(LOE CON LOMLOE, 2019)

4.6 Llei Educativa de Catalunya

La llei educativa de Catalunya vetlla per oferir una formació de qualitat que permeti desenvolupar aspectes útils per a tots els àmbits de la vida. En aquesta llei es troben diverses disposicions que mencionen la importància de la cooperació de la família dins l'escola.

“Concreta las libertades, los derechos y los deberes de las familias en el proceso educativo, con el reconocimiento del papel fundamental de las familias, y potencia su participación en la vida escolar. Apuesta por la formación de las familias y por su vinculación con los centros a través de la carta de compromiso educativo.”

“3. El sistema educativo se rige por los siguientes principios organizativos:

f)El compromiso de las familias en el proceso educativo y el estímulo y el apoyo para hacerlo posible. “

“Artículo 77

g)La implicación de las familias en el proceso educativo.

“Artículo 79.

a)Reconocer, facilitar y hacer efectivo el compromiso de las familias en el proceso educativo.”

Cal destacar també el contingut de l'article 25 que ens parla de la participació de les famílies en el procés educatiu i l'article 27 que menciona el suport formatiu que el govern ofereix a les famílies.

“Artículo 25. Participación de las familias en el proceso educativo.”

“Artículo 27. Apoyo formativo a las familias.”

(Ley educativa de Catalunya, 2009)

4.7 Llibre 2 del Codi Civil

El llibre 2 del Codi Civil de Catalunya es basa en la família i en la persona. Per tal de redactar aquest llibre s'ha considerat la societat i els grans canvis que han sorgit.

El llibre parla sobre els principis establerts amb relació a la criança i a l'educació dels nens i nenes. Quan hi ha problemes familiars, cal que tant el pare com la mare s'ocupi i es preocupi del benestar i de l'educació del seu fill i filla.

L'article 222-37 ens parla del dret d'educació i dels infants que tenen tutors legals.

“Artículo 222-37. Deber de educación.

2. Para adoptar decisiones relativas a la educación, el tutor necesita la autorización judicial si el tutelado tiene más de doce años y manifiesta voluntad contraria. “

L'article 233-9, en canvi, ens parla del pla de parentalitat i de les responsabilitat que tenen les mares i els pares respecte als infants i adolescents.

“Artículo 233-9. Plan de parentalidad.

1.El plan de parentalidad debe concretar la forma en que ambos progenitores ejercen las responsabilidades parentales. Deben hacerse constar los compromisos que asumen respecto a la guarda, el cuidado y la educación de los hijos.”

(Libro Segundo del Código Civil de Cataluña,
relativo a la persona y la familia, 2010)

4.8 Departament d'educació

El Departament d'educació de Catalunya ofereix eines i estratègies per regular la relació entre les famílies i l'escola. En el portal de la generalitat, es troba un espai dedicat únicament a les famílies amb informació que facilita la intervenció familiar. Dins d'aquest espai hi trobem recomanacions com:

- L'acció tutorial compartida: Es tracta de les reunions o entrevistes que realitzen els pares i el tutor de l'infant durant el curs escolar, parlen de l'infant, del seu desenvolupament i del procés d'aprenentatge.
- Acompanyament escolar a casa: La família és l'agent principal per l'infant. Des de l'inici de la vida té la gran tasca d'educar a l'infant. L'escola ofereix aquesta eina per tal de donar suport als pares perquè se sentin sostinguts des de l'inici de la criança.
- Escolaritat: És necessària la cooperació entre els dos agents, ja que es vol aconseguir el desenvolupament global i l'educació de l'infant. Els pares i tutors legals poden accedir al centre i participar no només en el consell escolar, sinó en les activitats i en el funcionament. També cal que els pares coneguin l'AMPA i siguin lliures d'escollir si volen formar part d'aquesta associació.
- Carta de compromís educatiu: És un escrit que recull aspectes sobre la implicació, la participació, la comunicació i la corresponsabilitat entre escola i família. És pròpia de cada escola i, per tant, poden variar alguns aspectes.

Perquè totes aquestes recomanacions i eines siguin efectives, és molt important que els pares estiguin implicats en el centre educatiu i en les activitats que es van proposant. Per tal d'aconseguir l'èxit educatiu, cal que els pares, mares i tutors legals participin activament i aprofitin totes les oportunitats que l'escola ofereix.

(Famílies, departament d'Educació, 2020)

Totes aquestes lleis recullen jeràrquicament els drets i les disposicions bàsiques més importants sobre l'educació i les famílies. Tothom té l'obligació de complir les lleis, però, l'equip directiu de les institucions escolars té una gran importància, ja que és funció seva que es compleixin les lleis educatives.

3. MARC METODOLÒGIC

Una vegada acabada la part teòrica del treball, començo aquest marc metodològic per tal d'indagar i conèixer profundament com és la intervenció de les famílies a les escoles.

Avui dia gairebé tothom ha estat escolaritzat i cada vegada es dona més importància al fet que les famílies participin en les activitats de l'aula, però hi ha algunes escoles que no contempen aquestes possibilitats.

Personalment, tinc curiositat per conèixer com és la situació actual d'algunes escoles i quina percepció tenen vers a les famílies dels infants que tenen a l'aula, aquest interès, concretament, ha sigut el detonant que m'ha portat a plantejar-me aquesta investigació.

En aquesta part del treball les enquestes i les entrevistes m'ajudaran a dur a terme la investigació. Entrevistaré a un professor de cada escola, per tal tenir constància sobre com gestionen internament els centres la participació escolar. Per altra banda, les enquestes m'ajudaran a saber l'opinió de les famílies d'aquestes escoles. Tenint en compte que l'escola rural és l'escola més petita, he volgut agafar la mateixa quantitat de mostra de totes, per tal que la comparació sigui més ajustada. Per tant, si utilitzo aquests instruments, la meva investigació segueix una metodologia mixta, ja que s'obtidran resultats quantitatius pel que fa a l'enquesta i la comparació de resultats d'aquestes tres escoles i qualitatiu pel que fa a l'anàlisi de les entrevistes.

Els resultats que obtingui a partir d'aquests instruments em serviran per redactar i poder analitzar la meva investigació.

D'altra banda, també crearé una guia d'orientacions amb recomanacions sobre com gestionar la participació de les famílies en els centres educatius que posaré a l'abast de totes les escoles que conegui.

3.1 Hipòtesi

La intervenció de les famílies en el centre educatiu varia en funció del context i l'entorn on aquesta es troba.

3.2 Preguntes d'investigació

- Com és realment la participació de les famílies en les diferents tipologies d'escoles; l'escola rural, l'escola pública i l'escola concertada?
- Quina percepció tenen les famílies sobre l'oportunitat de participació que tenen a l'escola dels seus fills/es?

3.3 Objectius de la investigació

Objectiu general:

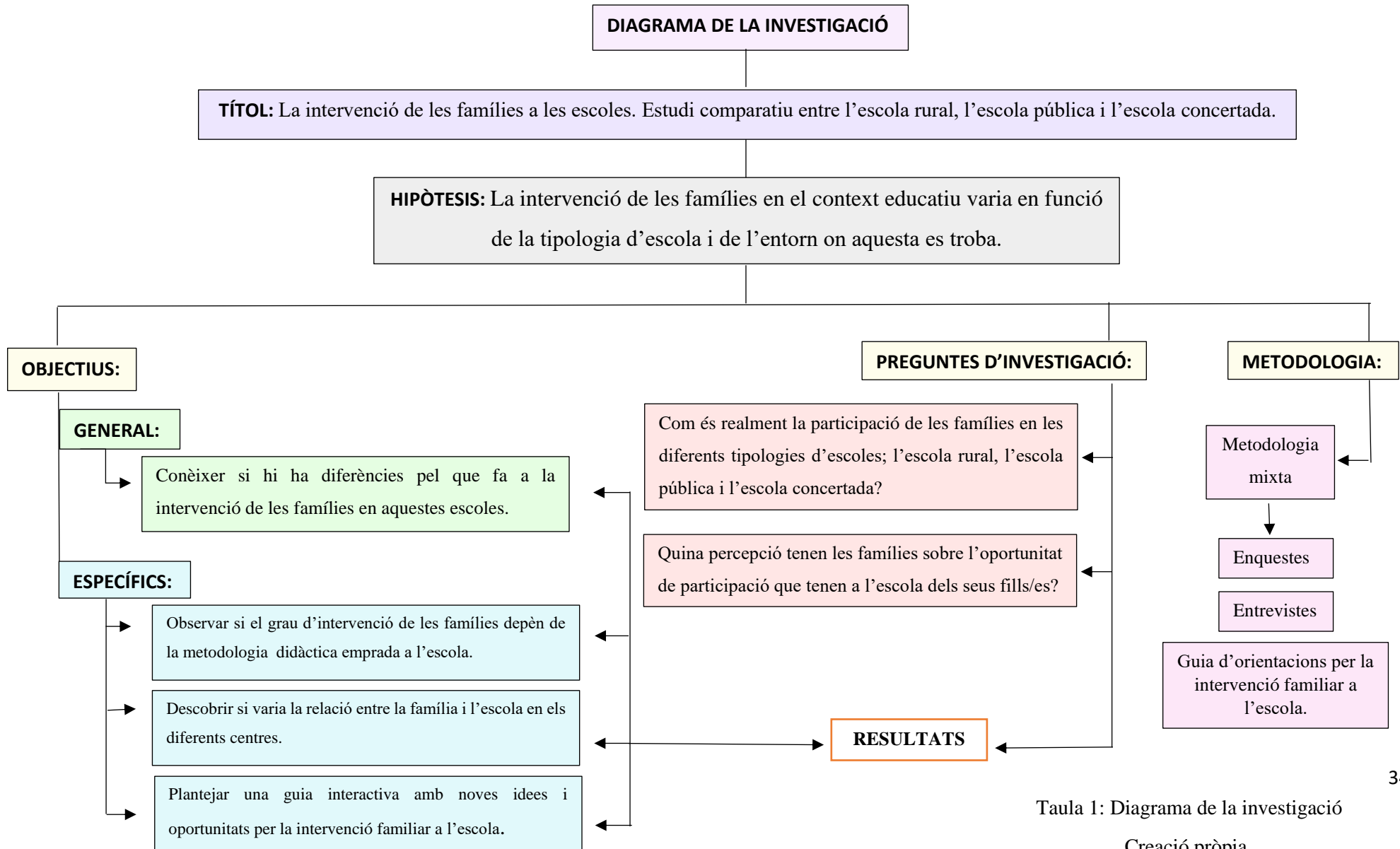
- Conèixer si hi ha diferències pel que fa a la intervenció de les famílies en aquestes escoles.

Objectius específics:

- Observar si el grau d'intervenció de les famílies depèn de la metodologia didàctica emprada a l'escola.
- Descobrir si varia la relació entre la família i l'escola en els diferents centres.
- Plantejar una guia interactiva amb noves idees i oportunitats per la intervenció familiar a l'escola.

3.4 Diagrama de la investigació

Taula 1: Diagrama de la investigació

Creació pròpia

4. Disseny metodològic

4.1 Planificació temporal

CONTINGUTS A DESENVOLUPAR	TREBALL DE FI DE GRAU																											
	NOVEMBRE				DESEMBRE				GENER				FEBRER				MARÇ				ABRIL				MAIG			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Tema																												
Resum inicial																												
Estructura del treball																												
Hipòtesis																												
Objectius																												
Preguntes d'investigació																												
Plantejament de l'índex																												
Marc teòric																												
Disseny del marc metodològic																												
Creació d'instruments; entrevistes i enquestes																												
Validació d'instruments																												
Realització d'entrevistes i enquestes																												
Comparació dels resultats																												
Conclusions																												
Resum executiu																												
Entrega TFG																												
Preparació de la presentació																												
CONTINGUTS A DESENVOLUPAR	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
	NOVEMBRE				DESEMBRE				GENER				FEBRER				MARÇ				ABRIL				MAIG			

Taula 2: Planificació temporal

Creació pròpia

4.2 Mostra de la investigació

La mostra d'aquesta investigació es basa en tres docents de les escoles escollides (una mestra de l'escola rural, una mestra de l'escola pública i una mestra de l'escola concertada) i en 26 familiars de cadascuna d'aquestes escoles (ja siguin pares, mares, avis, tutors legals... dels infants).

Han estat 26 familiars concretament, ja que volia que la comparació fos la més ajustada possible i quan vaig deixar de rebre les enquestes de l'escola rural perquè ja l'havien contestat gairebé tots els familiars d'aquesta, vaig tancar les dues altres enquestes per tal que quedessin totes amb 26 respostes exactament.

4.3 Instruments per la recollida de dades

Els instruments per dur a terme aquesta investigació, han sigut entrevistes i enquestes. Per tal que aquests instruments siguin efectius, primerament, he creat un disseny que recollia els objectius de la investigació, les variables que inclou cada objectiu, els indicadors i les preguntes suggerides. Les variables i els indicadors, han sorgit del marc teòric del treball.

Una vegada realitzat aquest disseny i revisat pel meu tutor, he emplenat la plantilla del document de validació de l'entrevista i he adaptat la plantilla de l'enquesta, canviant els ítems, ja que han de ser valorats de diferent manera. He omplert aquesta enquesta adaptada i he començat a enviar els dos instruments als jutges.

Els jutges de la meva validació tant d'entrevistes com d'enquestes han estat tres professores de la facultat, que m'han anat contestant amb algunes modificacions i consells per tal de treure més profit i valor als meus instruments.

Els docents dels centres han estat entrevistats i les famílies han contestat una enquesta per tal d'obtenir uns resultats i poder comparar els tres centres.

L'entrevista de l'escola rural l'he realitzat per telèfon, l'entrevista de l'escola pública l'he rebut mitjançant el correu electrònic i l'entrevista de l'escola concertada l'he anat a fer a la pròpia institució educativa.

D'altra banda, els qüestionaris de les famílies els he tramès en format de Google Forms i així ja s'anava recollint tota la informació en gràfiques i percentatges per poder fer la comparació.

4.4 Context de les escoles

En aquest apartat explicaré breument quin és el context de les escoles que he analitzat a l'hora de realitzar aquesta investigació.

L'escola rural que he analitzat forma part d'una ZER (tres escoles rurals) i se situa en un entorn privilegiat de la comarca del Baix Camp, és l'única escola de tot el municipi. En aquest poble hi ha uns 600 habitants aproximadament i a l'escola hi assisteixen cada dia 38 alumnes, les classes són multinivell.

L'escola pública es troba dins la comarca del Tarragonès en una petita ciutat d'uns 22.530 habitants aproximadament, no és l'única escola que hi ha en aquesta localitat. Aquesta institució ofereix l'etapa d'educació infantil i d'educació primària.

I finalment, l'escola concertada se situa troba al Baix Camp en una ciutat d'uns 106.000 habitants aproximadament, en aquesta població hi ha més escoles concertades i també n'hi ha de públiques i de privades. Aquest centre en ser concertat, ofereix diferents etapes, des de l'Educació Infantil fins a l'ESO i CFGM.

5.Resultats

En aquest apartat recolliré els resultats de les entrevistes realitzades als docents de les diferents escoles.

5.1 Resultats de l'entrevista del docent d'escola rural

La mestra entrevistada actualment està treballant en una escola rural, però té experiència en altres tipologies d'escoles i assegura en l'entrevista que les metodologies que contempen l'entorn i que estan en contacte amb aquest reben molta més implicació familiar a l'escola.

Segons ella, quan els familiars entren a l'aula de voluntaris, de convidats o a dur a terme alguna intervenció, fan que l'infant se senti més proper a l'escola i més respectuós pel que fa als materials i els espais que es comparteixen.

Aquesta mestra opina que la relació ideal és difícil d'assolir, però el que més recomana és la naturalitat i la confiança de deixar que les famílies formin part de l'aula i de l'escola, amb l'objectiu que també observin els punts dèbils i els punts forts i els comparteixin posant-los en comú. Des de la pròpia escola es dona l'oportunitat que les famílies participin i organitzin activitats, projectes i esdeveniments. Aquesta mestra, considera a les famílies com la base pel desenvolupament òptim de l'infant i com una bona eina per saber informació sobre aquest.

Aquesta mestra resumeix molt clarament com creu que ha de ser la relació entre els dos agents amb la frase que menciona "Quan escola i família caminen junts cap a objectius comuns i els infants veuen que les dues entitats treballem plegats i no deixen esclatxes, es pot veure en el desenvolupament integral dels infants".

La COVID ha afectat en aquesta escola durant temps, però l'escola ha considerat que ara les famílies ja poden entrar a l'escola i reprendre aquelles activitats que tant trobaven a faltar tots.

5.2 Resultats de l'entrevista del docent d'escola pública

La mestra entrevistada de l'escola pública considera els ambients, els projectes i els racons metodologies innovadores i obertes a les famílies. En aquesta escola pública és mitjançant les xarxes socials, el correu o l' Instagram que s'informa les famílies de les diferents activitats que es realitzen per tal que tota la comunitat educativa hi pugui participar o fer aportacions. A part d'aquestes eines i canals, també compten amb la plataforma web que s'anomena "Dinantia", aquesta serveix per facilitar la comunicació entre l'escola i la família.

Segons aquesta mestra, l'escola procura que les famílies se sentin confiades i segures de l'espai on es desenvolupa l'infant, ja que aquestes són un agent molt important i se'n pot treure molt de profit si intervenen a l'escola.

La pròpia escola, sobretot en període de vacances, ofereix pautes i consells sobre com i què treballar amb l'infant des de casa, per tal de facilitar i ajudar a les famílies amb la criança.

En aquesta escola, tenen en compte a les famílies a mesura del possible, sense oblidar que de vegades s'han d'establir uns límits que no es poden travessar. Ofereixen l'oportunitat a les famílies de participar en les sortides fora del centre (2 o 3 acompanyants per aula) i d'aquesta manera viuen l'experiència amb l'infant i se senten propers en el procés educatiu. Aquesta mestra, també menciona que sovint, quan es necessita fer alguna cosa puntual a l'escola com és el fet de pintar una paret, demanen el suport de les famílies per si algú té les eines o s'ofereix per fer-ho.

La COVID com en molts aspectes del nostre dia a dia, també ha afectat les escoles, i en aquest cas, per protocol establert ja no es permet que els infants accedeixin a la porta acompanyats de les seves famílies, fet que assegura la mestra que és una llàstima, ja que s'ha perdut la comunicació entre els diferents agents, juntament amb el contacte diari que sorgia a la porta d'entrada i de sortida de l'escola.

5.3 Resultats de l'entrevista del docent d'escola concertada

Els resultats que he extret a partir de l'entrevista de l'escola concertada han sigut principalment que la relació entre l'escola i les famílies a Infantil és propera, ja que els pares van dia a dia a buscar al seu fill i es veuen i intercanvien paraules i opinions. Aquesta mestra entrevistada considera que els pares han d'intervenir a l'aula, però la situació pandèmica que estem patint actualment no ho permet. Ella mateixa assegura que abans es convidaven a les famílies; a P3 a explicar la vida de l'infant, a P4 a explicar un conte i a P5 a explicar els oficis.

Els canals que utilitzen en aquesta escola per tal que la comunicació sigui fluida són el correu, la missatgeria interna de la intranet, el WhatsApp i el telèfon en cas d'emergència o en el cas que es precisi molta rapidesa.

Aquesta mestra considera que les famílies són una bona eina per tal d'apropar-se als infants però només en alguns casos, ja que no totes les famílies responen igual i es poden donar molts casos i moltes situacions diverses. Malgrat això, aquesta mestra valora molt a les famílies afirmant que "Cada dia em deixen el seu tresor i confien amb mi".

Pel que fa a les famílies poden participar en aquest centre mitjançant l'AMPA, els voluntariats i el consell escolar.

La mestra considera que a l'hora d'intervenir a l'escola els pares han de mostrar una actitud de participació, una actitud activa i una actitud lúdica. Aquesta intervenció, moltes vegades depèn del nivell econòmic i cultural i és per això que aporta tant aspectes positius com aspectes negatius. Pel que fa als aspectes positius, l'infant es veu motivat i la família valora el treball de l'aula i pel que fa a l'aspecte negatiu, no totes les famílies es mostren amb la mateixa predisposició i això pot fer sentir a l'infant desplaçat.

5.4 Comparació dels resultats de les entrevistes docents

Després de fer el recull dels resultats, realitzo una comparació entre els aspectes més importants que ha mencionat cada centre.

Les tres escoles utilitzen metodologies diverses i cada escola té les seves pròpies diferències a l'hora de plantejar com ha de ser la intervenció de les famílies.

Les mestres entrevistades coincideixen que la relació ideal entre els dos agents (escola i família) no és fàcil, ja que cal establir uns límits reals que les famílies no sobrepassin. Tant l'escola rural com l'escola pública, exposen algunes de les oportunitats que ofereixen a les famílies com podrien ser; les comissions de menjador i de pati o el projecte de pati de l'escola rural i el fet de pintar una paret o demanar ajuda a les famílies en alguns casos (com per exemple a l'hora de pintar una paret) en l'escola pública. En canvi, l'escola concertada ofereix oportunitats més convencionals com convidar a les famílies a explicar un conte, a parlar d'oficis o a fer una manualitat.

Pel que fan els canals de comunicació de l'escola, l'escola rural té un canal de Telegram, correu electrònic i agenda, l'escola pública utilitza canals més moderns com Dinantia i les xarxes socials i l'escola concertada utilitza la intranet del centre, el correu electrònic i un fil de WhatsApp.

La carta de compromís educatiu recull aspectes molt semblants amb relació a les famílies en les tres escoles, ja que mencionen aquells aspectes més rellevants com són; com ha de ser la comunicació, els drets, els deures i les responsabilitats de les famílies i les normes escolars d'entre d'altres.

Les tres mestres, també han coincidit amb certesa que les famílies i la seva participació en l'escola són importants i aporten beneficis clars, ja que actuen com una eina per tal d'apropar-nos als infants i conèixer-los més profundament.

A diferència de les altres dues tipologies d'escola, l'escola pública ofereix un manual a les famílies per tal d'ajudar-les i acompanyar-les en el procés d'aprenentatge de l'infant. Mentre que les altres dues, tan sols mencionen que donen valor i consideren els aprenentatges que l'alumnat fa a casa.

Pel que fa a l'actitud de les famílies, les tres mestres també estan d'acord que no totes es mostren igual de participatives i no totes hi intervenen, però les que ho fan s'han de mostrar actives i amb predisposició a l'aula o a l'hora d'organitzar algun projecte o activitat. Les tres mestres han mencionat que encara ara es jutja la feina diària que fan els professors a l'aula, però que aquestes oportunitats que ofereixen les escoles moltes vegades serveixen per transformar aquests judicis i pensaments negatius. Totes tres també tenen clar que s'ha de ser flexible i s'ha de deixar fer als familiars, no obstant això, també cal establir uns límits perquè coneguin fins on poden intervenir.

Finalment, pel que fa al tema de la COVID, les tres escoles s'han vist notablement afectades i asseguren que a l'etapa d'infantil, on és tan important la comunicació diària amb les famílies, han estat sense contacte i s'han distanciat les relacions significativament.

5.5 Comparació dels resultats de les enquestes

En aquest apartat realitzaré l'anàlisi dels resultats de les enquestes.⁵

PREGUNTA 1:

En aquesta primera pregunta, s'observa una notable diferència pel que fa a la participació de les famílies en les diferents escoles.

En l'escola rural la majoria les famílies han considerat que participen molt en el dia a dia i en les activitats, i tan sols un 26% de les famílies enquestades ha considerat que participen només en algunes activitats puntuals. Cap família ha valorat l'opció de no participació en l'escola.

En l'escola pública, aquest paràmetre canvia, ja que més del 85% de les famílies enquestades han considerat que únicament participen en algunes activitats puntuals i, en canvi, tres de les famílies enquestades han considerat que participen molt a l'escola.

I, finalment, en l'escola concertada s'han donat les tres opcions de resposta, més de la meitat de les famílies que han votat l'enquesta, han considerat que participen en algunes activitats puntuals, d'altres han considerat que hi participen molt (26%) i dues famílies han considerat que no participen en activitats ni en el dia a dia de l'escola.

Per tant, en aquest cas, és l'escola rural la que ofereix més oportunitats d'intervenció a les famílies, a diferència de l'escola pública i concertada que, en canvi, ofereixen participació familiar en alguns casos puntuals.

PREGUNTA 2:

Tres quartes part de les famílies que han contestat l'enquesta de l'escola rural, han considerat que l'escola compta amb la participació tant les famílies com de la comunitat, només un 25% de la mostra enquestada considera l'opció que únicament es fomenta la participació de les famílies. Les altres opcions no han estat votades.

⁵ Veure gràfics de les enquestes a l'Annex 4.

A l'escola pública un 88% de les famílies enquestades han considerat que des de l'escola només es fomenta la participació de les famílies mentre que tres famílies de les enquestades han considerat que es fomenta tant la participació de les famílies com de la comunitat.

A l'escola concertada, han considerat més opcions, més de la meitat de la mostra considera que es fomenta únicament la participació de les famílies. Un 30% ha votat que no es té en compte ni la participació de les famílies ni de la comunitat, però, en canvi, tres persones de la mostra han considerat que la família i la comunitat sí que hi intervenen en algun moment.

També és l'escola rural la que, segons les enquestes, té més consideració amb la comunitat i l'entorn que els envolta, com són els botiguers, els veïns, la gent gran del poble... En canvi, l'escola pública i concertada valoren la participació de les famílies, però no tenen tant en compte a la comunitat.

PREGUNTA 3

En aquesta pregunta sobre si a les famílies els hi agradaria tenir més oportunitats de participació en l'escola s'han donat diferents resultats.

Pel que fa a l'escola rural, gairebé un 75% de la mostra ha reconegut que sí que els hi agradaria participar encara més del que ho fan. Només dues persones enquestades han considerat que les famílies ja participen suficient en aquesta escola.

A l'escola pública, totes les famílies han considerat la mateixa opció, que els hi agradaria que la família i la comunitat hi intervinguessin més.

I, pel que fa a l'escola concertada, més d'un 90% de les famílies també ha considerat que els agradaria participar i intervenir més en el dia a dia de l'escola, no obstant això, una persona enquestada ha considerat que ja hi participen prou.

Aquestes respostes fan reflexionar, ja que malgrat les oportunitats que ofereixen les escoles, la majoria de famílies es mostren disposades i amb ganes de participar més en el dia a dia. Per tant, són les pròpies institucions les que haurien d'aprofitar aquestes oportunitats per treure benefici i crear un bon clima pel que fa a la participació i a les relacions.

PREGUNTA 4:

En aquesta pregunta, volia conèixer quina implicació tenen o se'ls dona a les famílies de les diferents escoles a l'hora de participar en les diferents activitats.

A l'escola rural, més de la meitat de la mostra ha votat que l'escola ja els ofereix activitats, voluntariats i comissions a les famílies per participar, tot i això, més d'un 30% ha considerat que els encantaria formar part en altres situacions i una persona ha considerat que no li agradaria ser voluntari en aquests casos.

A l'escola pública malgrat que ja permeten que les famílies acompanyin als infants a les sortides i excursions, el 80% de les famílies ha considerat que li agradaria formar part d'aquestes activitats, el 15% ha considerat que l'escola ja ofereix alguna d'aquestes oportunitats i una persona de la mostra ha considerat que no li agradaria ser voluntari en aquests casos.

A l'escola concertada, 3 persones consideren que des de l'escola ja ofereixen aquestes oportunitats de participació, més d'un 65% de la mostra ha votat que els encantaria participar en aquests tipus d'activitat i finalment, més d'un 20% ha considerat que no els agradaria ser voluntaris en aquest cas.

Amb aquestes respostes, es pot observar que en les tres escoles, la majoria de famílies es mostren actives i predisposades a l'hora d'oferir-los oportunitats diverses.

PREGUNTA 5:

En referència a la pregunta sobre si la intervenció familiar a les escoles afavoreix i és positiva per l'infant, tant a l'escola rural com l'escola pública com l'escola concertada s'ha donat una totalitat de resultats d'un 100%. És a dir, tota la mostra que ha contestat aquesta pregunta ha votat que aquesta intervenció sí que és positiva pels infants.

PREGUNTA 6:

Pel que fa a aquesta pregunta, tant en l'escola rural com en l'escola concertada, s'han observat resultats semblants. La majoria de famílies estan d'acord que el tutor/a de l'infant conegui informació sobre aquest, algunes famílies ho consideren imprescindible i d'altres no ho consideren tan rellevant. Només una persona en tots dos casos ha votat que no és necessari que el tutor sàpiga informació.

En canvi, a l'escola pública gairebé un 85% de la mostra considera imprescindible que el docent conegui la informació rellevant de l'infant i un 15% ho considera necessari però no rellevant.

A partir d'aquestes respostes, està clar, que les famílies consideren que els docents han de ser coneixedors de la informació general de l'infant.

PREGUNTA 7:

Aquesta pregunta va en referència a la relació entre família i escola.

Gairebé un 85% de les famílies de l'escola rural han considerat que la relació amb el tutor/a és estreta i basada en confiança i comunicació, en canvi, només un 15% de la mostra ha considerat que la relació amb el tutor/a és cordial.

Pel que fa a l'escola pública els resultats han canviat considerablement, un 76% de la mostra ha considerat que amb el tutor es manté una relació cordial amb contacte en reunions i entrevistes, mentre que un 23% considera que aquesta relació és estreta.

Pel que fa a l'escola concertada, un 65% de les famílies han considerat que la relació amb el tutor/a de l'infant és cordial, un 26% que és estreta i dues persones de la mostra han considerat que el contacte entre escola i família és escàs.

A partir d'aquesta informació es pot observar que l'escola rural, en trobar-se en un municipi més petit és més pròxima amb els familiars, mentre que l'escola pública i la concertada, en trobar-se en municipis molt més grans i amb més alumnes per aules, mantenen una relació més cordial.

PREGUNTA 8:

Aquesta pregunta la vaig realitzar per conèixer quins eren els canals de comunicació de l'escola i com s'utilitzaven.

L'escola rural ha tingut resultats molt variats, gairebé un 70% de famílies ha contestat que es comuniquen per correu, però d'altres també han votat l'agenda o quan el van a buscar. Una persona m'ha escrit en l'enquesta que es comunica amb l'escola tant quan el va a buscar com per correu electrònic.

Els resultats de l'escola pública han estat només dues opcions de resposta, gairebé un 77% de les famílies enquestades ha votat que es comunica mitjançant l'aplicació de l'escola (Dinantia) i un 23% ha votat que es comunica mitjançant el correu.

L'escola concertada també ha obtingut resultats variats, gairebé un 60% de famílies es comuniquen per l'aplicació de l'escola, altres respostes que han sortit han sigut mitjançant el correu o bé quan el van a buscar. Per tant, les tres escoles tenen uns canals semblants, sent el correu i les aplicacions internes de l'escola les principals eines de comunicació entre els dos agents.

PREGUNTA 9:

I finalment, aquesta pregunta era per tancar l'enquesta i poder valorar quin profit es treu d'aquests canals de comunicació i com funcionen realment.

Un 80% de famílies de l'escola rural considera que aquests canals són útils i un 20% considera que s'haurien de modernitzar aprofitant les noves tecnologies.

A l'escola pública una persona enquestada ha votat que no funcionen aquests canals de comunicació, mentre que totes les altres han considerat que són molt útils.

Per acabar, a l'escola concertada, un 85% de famílies consideren que aquests canals són útils i un 15% pensen que s'haurien de modernitzar.

Queda per manifest que aquests canals, en general, són profitosos i molt útils a l'hora de compartir la informació.

6. Conclusions

Després de realitzar tota la part teòrica i metodològica d'aquest treball és hora de fer les conclusions.

La hipòtesi plantejada en aquest treball “La intervenció de les famílies en el centre educatiu varia en funció del context i l'entorn on aquesta es troba.” va relacionada amb l'objectiu general d'aquesta investigació “Conèixer si hi ha diferències pel que fa a la intervenció de les famílies en aquestes escoles”.

Gràcies als instruments que he utilitzat i amb els resultats obtinguts de les enquestes i de les entrevistes s'ha observat notablement que la intervenció familiar en l'educació és diferent i varia en funció d'aquests paràmetres i en funció dels diferents centres.

Gràcies a les enquestes dutes a terme a les famílies que tenen als seus infants escolaritzats en aquestes escoles, he pogut donar resposta a les dues preguntes d'investigació plantejades en un principi.

Pel que fa a la pregunta “Com és realment la participació de les famílies en les diferents tipologies d'escoles; l'escola rural, l'escola pública i l'escola concertada?” he pogut comprovar que a l'escola rural en tractar-se d'un poble més petit i amb menys habitants, la participació familiar i de la comunitat és significativa mentre que a l'escola pública o concertada d'una ciutat, en ser municipis més grans la participació de la família i de la comunitat és més reduïda.

La segona pregunta d'investigació “Quina percepció tenen les famílies sobre l'oportunitat de participació que tenen a l'escola del seu fill?” s'han obtingut respostes de tot tipus, en l'escola rural la majoria de famílies enquestades consideren que hi participen molt, però, en canvi, en l'escola pública i concertada les famílies consideren majoritàriament que participen només en aquelles activitats puntuals o fins i tot, que no hi participen. Malgrat això, gairebé tota la mostra enquestada, ha votat l'opció que els agradaria que tant les famílies com la comunitat participessin més en dia a dia del centre.

Aquest resultat fa reflexionar, ja que moltes de les famílies estan interessades a intervenir a l'escola, però aquest fet no es dona per diversos motius. És per això, que coneixent els beneficis que implica aquesta intervenció familiar, les institucions educatives haurien de promoure més oportunitats per afavorir aquestes relacions.

Pel que fa als objectius específics, dono resposta al primer objectiu "Observar si el grau d'intervenció de les famílies depèn de la metodologia de l'escola" a partir de l'entrevista amb la mestra de l'escola rural, que assegura per experiència pròpia que, les escoles amb metodologies innovadores que tenen en compte l'entorn i l'aprenentatge fora de l'edifici com a tal, estan més obertes a les famílies i, per tant, tenen més participació que no pas altres institucions.

El segon objectiu específic "Descobrir si varia la relació entre la família i l'escola en els diferents centres" l'he pogut verificat a partir dels resultats obtinguts de les enquestes que han contestat els familiars dels infants. Ha quedat demostrat que les famílies de l'escola rural consideren que la relació amb el tutor sol ser propera amb una base de comunicació i confiança entre els dos agents, mentre que a l'escola pública i concertada, la majoria de la mostra han considerat que aquesta relació és cordial i mantenen el contacte en les reunions i en les entrevistes.

Finalment, l'últim objectiu específic "Plantejar una guia interactiva amb noves idees i oportunitats per la intervenció familiar a l'escola" l'he creat amb l'aplicació "Canva" a partir dels resultats assolits a l'hora de dur a terme les entrevistes a les docents.

Aquest treball m'ha permès indagar i conèixer profundament el paper de les famílies en l'educació i en les escoles, ja que en molts casos passa desapercbut i no se li dona la importància que té. Després de fer aquest treball he pogut comprovar que la intervenció familiar a l'escola aporta diferents beneficis; per una part els infants estan molt més motivats, respectuosos i contents a l'hora d'aprendre, per una altra part, les famílies se senten importants i participatives dins la institució i, finalment, l'escola fomenta que es doni valor a la feina dels mestres i es deixin de banda els judicis que es creen en alguns casos.

Les conclusions principals que he extret a partir d'aquest treball han sigut que aquesta escola rural és una tipologia d'escola molt més oberta i pròxima a les famílies a causa del context i a l'entorn on es troba. A diferència de les altres escoles, aquesta, ofereix alternatives innovadores com serien les comissions de menjador i de pati o l'organització d'esdeveniments que impliquen directament a les famílies.

L'escola pública també ofereix ocasions innovadores perquè les famílies participin en la institució, però probablement, aquestes no siguin suficients des del punt de vista dels progenitors dels infants.

Finalment, l'escola concertada, és la que ofereix menys intervenció familiar i probablement, és a causa de la metodologia més tradicional que segueixen, ja que únicament apliquen metodologies innovadores dues tardes a la setmana i en aquest cas, aquestes estones són poques per tal de fomentar la participació i la millora de les relacions entre els dos agents implicats.

Gràcies a aquest treball he pogut conèixer profundament quines són les principals diferències entre aquestes escoles i com intervenen les famílies en cadascuna d'aquestes. Els instruments han sigut de gran utilitat a l'hora de recollir informació de qualitat, ja que compartir estones amb les docents d'aquestes institucions i tenir contacte directe amb tantes famílies dels infants, m'ha ajudat a plantejar i a crear-me una idea de com és i com es defineix cada centre.

L'aspecte més difícil que m'he trobat a l'hora de realitzar aquest treball ha sigut que més d'un centre no ha volgut col·laborar en la meva investigació a causa de la multitud de feina que tenien o bé que una vegada els hi enviava l'entrevista i l'enquesta ja no em contestaven, i això provocava que es retardés tot cada vegada més. Gràcies a les noves tecnologies he pogut contactar amb diferents escoles mitjançant el correu, les trucades i les videotrucades, i, per tant, amb aquesta reflexió vull fer referència que hem de ser més conscients de les eines digitals que tenim al nostre abast diàriament perquè a vegades no ho valorem i poden ser d'una gran utilitat de cara a obtenir informació profitosa i significativa.

7. Guia d'orientacions per a la intervenció familiar a l'escola

GUIA D'ORIENTACIONS PER LA INTERVENCIÓ FAMILIAR A L'ESCOLA

En aquesta guia ofereixo recomanacions per tal que les escoles puguin millorar la relació i la intervenció de les famílies dels infants.

Aquestes orientacions estan creades a partir de la informació i de conclusions que he extret dels instruments del marc metodològic mitjançant les entrevistes que he realitzat als diferents docents. Seguidament, exposo la guia realitzada:

Intervencions dedicades a la participació familiar:

- Oportunitats de caire educatiu i formatiu:

- Crear xerrades i tallers sobre temes interessants on les famílies puguin participar i compartir inquietuds (educació, criança...).
- Oferir un servei educatiu dirigit a les famílies que vulguin formar-se acadèmicament (cursos d'anglès, català, castellà, informàtica...).

- Oportunitats de participació activa i comunicació:

Convidar a les famílies a participar en el manteniment de l'escola (tenir cura de l'hort, pintar una paret...) i en les sortides, excursions i activitats fora de l'aula com a persones de suport.

Impulsar la participació familiar a l'aula mitjançant els voluntariats (les famílies poden assistir a classe a explicar contes, a parlar d'un ofici, a fer una recepta, a realitzar una manualitat...)

- Promoure des de l'escola sessions interactives d'educació viària, civisme i aprofitament de recursos (aigua) per tal que les famílies hi puguin assistir amb els infants.

- Mantenir un contacte estret amb la família, que estigui basat en la confiança i la comunicació per tal de compartir la informació important o inquietant de l'infant per part de la família o per part propi tutor/a.

Intervencions dedicades a tota la comunitat educativa:

- Oportunitats educatives i culturals:

- Organitzar festes dedicades a tota la comunitat educativa on les famílies puguin estar implicades (festa de tradicions, calçotada, sopar de Sant Joan, cursa escolar...).
- Construir un hort comunitari on les famílies dels infants també puguin participar (oferint llavors, regant...).
- Proposar excursions didàctiques a la natura i a entorns rurals on participi tota la comunitat educativa.
- Crear diferents comissions (de pati, de menjador, d'extraescolars, d'excursions, d'activitats...) on tota la comunitat educativa pugui participar com a organitzadors o responsables.

Imatge 1: Guia d'orientacions per a la intervenció familiar a l'escola.

8. Bibliografia

Calvo, C. A., Ortega, R. A., Menéndez, E. D. A., Gutiérrez, E. J. D., Aguayo, J. E., Vergara, E. E., ... & Clos, M. S. (2003). *La participación de los padres y madres en la escuela*. Grao.

Casas C. D., Mendizábal E.A., & Guzmán, J. I. N. (2021). *Colaboración familia-escuela. Manual para docentes*. Ediciones Pirámide.

Comas, M., Abellán, C., Alcantud, A., & Escapa S. (2014). *Llibre Blanc de la participació de les famílies a l'escola*. Fundació Jaume Bofill.

Guitart, R. M., Alabart, M. À., Garreta, J., Macià, M., & Tort, A., (2018). *9 Ideas clave. La relación entre familia y escuela*. (1a Edición). Graó.

Lebrero Baena, M. P. (1994). *Especialización del profesorado de educación infantil (0-6 años)*. Universidad Nacional de Educación a Distancia.

9. Webgrafia

Assemblea General de les Nacions Unides. (1948). *Declaració dels drets humans*. Parlament de Catalunya.

Assemblea General de les Nacions Unides. (1989). *La Convenció sobre els Drets de l'Infant*. Generalitat de Catalunya, drets socials.

Capano, Á., Ubach, A. (2013). Parenting styles, positive parenting and parents formation. 7, 83–95

Cárcamo Vásquez, H., & Gubbins. Foxley, V. (2020). Representations of the Family-School Relationship among Educators of Elementary School Teachers. *Revista mexicana de investigación educativa*, 25, 549–573.

Clipa O., & Iorga, A. M. (2013). The role of school-family partnership on moral development. *Procedia – Social and Behavioral Sciences*, 76, 197–203.

Consejo de ministros. (2019). *LOE CON LOMLOE*. Ministerio de educación y formación profesional. Gobierno de España.

Cortes Generales. (1978). *Constitución española*. Gobierno de España. Ministerio de la Presidencia, Relaciones con las Cortes y Memoria Democrática.

Díaz Hernández, M.C., Borges Del Rosal, M. D. Á., Valadez Sierra, M. D. L. D., & Zambrano Guzmán, R. (2015). Assessing of Good Teaching Practices through Systematic Observation. *Universitas Psychologica*, 14, 913–922.

Generalitat de Catalunya. Departament d'educació. (2021). *Documents per a l'organització i la gestió de centres*. Gencat. Departament d'educació.

Generalitat de Catalunya. (2020). Famílies. *Departament d'Educació. Generalitat de Catalunya*. Gencat.

López, N.C., & Linares, A. S. (2021). A shared educational project: the family and school relationship. *Review of research and regulations*, 39, 305–326.

Manzano R.; Duran A.; Payaró M.; Boix R.; Torres C.; Fuguet J.; Domingo L.; Soldevila J.; Bernad O.; Trepal E. (2028). *Document base per promoure la millora de la política educativa rural de Catalunya*. XTEC. Generalitat de Catalunya.

Martínez Vasallo., & Haydee Maité. (2015). The family: an interdisciplinary approach. *Revista Médica Electrónica*, 37, 523–534.

Serveis Jurídics i Serveis d'Assessorament Lingüístic del Parlament de Catalunya. (2016). *Estatut d'Autonomia de Catalunya*. Parlament de Catalunya.

Ley Educativa de Cataluña. (2009). Ministerio de la presidencia, relaciones con las cortes y memoria democrática. Gobierno de España.

Libro Segundo del Código Civil de Cataluña, relativo a la persona y la familia. (2010). BOE, Legislación consolidada.

10. Annexos:

Annex 1: Entrevista escola rural:

1. Quines metodologies contempleu en el vostre PEC?

Actualment, el PEC s'està renovant totalment, ja que feia temps que estava fet. El PEC és de ZER.

2. Has treballat mai en una escola de diferent tipologia que aquesta?

Sí, he treballat en diferents escoles amb metodologies molt diferents. He treballat a una escola que tenia comunitat d'aprenentatge, escola viva i activa, escola clàssica, escola rural multinivell...

En cas afirmatiu, notes diferència pel que fa a la participació familiar en els centres?

Sí, és molt evident que les metodologies que tenen més en compte l'entorn i que tenen present l'aprenentatge fora de l'escola com a edifici tenen una participació molt més gran de les famílies.

3. Segona la teva opinió, com creus que ha de ser la relació "ideal" entre la família i l'escola?

No és fàcil perquè la línia entre participació i col·laboració i intromissió és molt fina, però l'ideal és mostrar transparència, és a dir, deixar entrar a les famílies a l'escola, que puguin veure què fan els seus fills i filles i informar-los de les activitats que es fan al centre. Tenir algun canal per tal que les famílies puguin expressar les seves opinions (full de retorn dels informes amb lloc per contestar), donar-los l'oportunitat de venir a fer activitats a l'escola i fer-los responsables de diades com Sant Jordi, dia de la poesia, carnaval...

4. Com és realment aquesta relació amb la teva escola?

Està a mig camí. Les famílies organitzen algunes festes i alguns familiars també venen a fer activitats. També comptem amb persones expertes que col·laboren en l'elaboració del projecte de pati.

**5. Quins canals teniu en aquest centre per comunicar-vos amb les famílies?
(Reunions, entrevistes, Apps, agendas, missatgeria...)**

Entrevistes personals, correu electrònic i agenda.

Segons la teva experiència, són canals òptims o es podrien millorar? (Justifica / argumenta la resposta).

Sempre tot és millorable, però crec que la família que no s'assabenta és perquè no hi posa interès perquè crec que les famílies de l'escola estan molt ben informades.

6. Podries descriure breument quins són els principis més importants de la carta de compromís educatiu d'aquest centre amb relació a les famílies?

Gran part de la carta es refereix a la relació de la família i l'escola, parla de les eines de comunicació, del suport als infants des de casa en mirar l'agenda, ajudar a preparar el material... i també de la comunicació entre la família i l'escola i l'assistència a les reunions.

7. Consideres que les famílies són una bona eina per tal d'apropar-te als infants i extreure informació sobre ells?

Normalment sí. Poder parlar amb les famílies i saber com es relacionen amb els seus fills, com es comporten a classe, conèixer la relació amb la resta de membres de la família (germans, avis...)

8. Quina importància els hi dones a les famílies? Per què?

El suport de la família és bàsic pel bon desenvolupament dels infants, quan escola i família caminen junts cap a objectius comuns i els infants veuen que les dues entitats treballem plegats i no deixen esclatxes es pot veure en el desenvolupament integral dels infants.

9. Podries mencionar quins són els àmbits de participació escolar de les famílies en el centre? (Grups de suport, comunicació, voluntariats, presa de decisions...)

A part de l'AMPA també tenim comissió de menjador i de pati.

10. Segons la teva opinió, la participació de les famílies a l'escola aporta alguns beneficis als infants? En cas afirmatiu, quins? En cas negatiu, per què?

Els infants els quals els seus pares participen en les activitats i tasques de l'escola se senten més propers a l'escola i respecten més el material, ja que en alguns casos els seus pares han participat en la construcció o arranament de l'espai. Per altra banda, els infants els quals les seves famílies no participen en la vida del centre se senten més distants, però evidentment, això no és sempre.

11. L'escola té en compte les inferències que l'alumnat fa a casa?

Si, des de l'escola donem molta importància i valorem tot l'esforç educatiu que fan les famílies des de casa per tal d'ajudar a l'infant en l'aprenentatge.

12. Quina creus que ha de ser l'actitud de les famílies davant l'escola del seu fill/a? Totes les famílies es mostren iguals davant la participació en l'escola? Per què?

No totes les famílies participen de la mateixa manera, jo crec que les famílies han de formar part de l'escola, però també han de saber fins a on poden entrar, participar, aportar... Sense interferir en el funcionament perquè les docents són les professionals i això no s'ha d'oblidar.

13. Segona la teva vivència, consideres que la situació pandèmica de la COVID ha provocat una carència pel que fa a la participació de les famílies a l'escola? En cas afirmatiu, en què ha canviat? Pots explicar breument com era abans aquesta participació? (Entraven els pares a l'aula, acompanyaven als infants en les activitats...)

La COVID ha fet que les famílies estiguessin molt apartades de la vida escolar. No podien entrar al centre i, per tant, no podien veure com era l'aula o si hi havia treballs o decoracions penjades.

Les reunions han estat virtuals i les entrevistes de la família amb distància i mascareta, cosa que ha fet que no sabéssim ni la cara que teníem!

Les famílies acostumaven a baixar les escales i acompanyar els infants com a mínim fins a la porta, amb la COVID no poden ni entrar, ni participar en les festes escolars com el Nadal, el Carnaval o el Sant Jordi.

Annex 2: Entrevista escola pública:

1. Quines metodologies contempleu en el vostre PEC?

A la nostra escola utilitzem la metodologia per ambients a més del treball per projectes a infantil i a cicle inicial.

2. Has treballat mai en una escola de diferent tipologia que aquesta?

Sí, he treballat a escoles on la metodologia és més tradicional i no es fan ni ambients ni projectes.

En cas afirmatiu, notes diferència pel que fa a la participació familiar en els centres?

Principalment, quan s'utilitzen metodologies més innovadores noto diferència pel que fa a les famílies, ja que l'escola està oberta a tota la comunitat i coneixen profundament com treballen els seus fills/es.

3. Segona la teva opinió, com creus que ha de ser la relació “ideal” entre la família i l'escola?

Segons la meva opinió, l'escola ha de ser transparent amb les famílies. Ha d'informar i explicar el que es duu a terme a l'escola i fer-los participar en el procés d'ensenyament dels seus fills. Tot i així, segons la meva opinió se'ls ha de deixar clar i establir uns límits per tal d'evitar mals entesos.

4. Com és realment aquesta relació amb la teva escola?

A la meva escola, la porta és oberta a totes aquelles famílies que vulguin participar en les activitats, se'ls informa de totes les que es duen a terme i a banda, també fem ús de les xarxes socials per compartir fotos de tot allò que ens sembla interessant.

5. Quins canals teniu en aquest centre per comunicar-vos amb les famílies? (Reunions, entrevistes, Apps, agendas, missatgeria...) Segons la teva experiència, són canals òptims o es podrien millorar? (Justifica / argumenta la resposta).

A la nostra escola utilitzem el correu corporatiu d'escola a més a més de plataformes com Instagram o Dinantia. A part d'això, es concreta com a mínim una entrevista anual amb cada família per parlar de l'evolució del seu fill/a a part de la reunió d'inici de curs.

A primària els alumnes també disposen d'agenda on apunten les tasques i on les famílies poden escriure si ho creuen necessari.

6. Podries descriure breument quins són els principis més importants de la carta de compromís educatiu d'aquest centre amb relació a les famílies?

En la carta de compromís educatiu es reflecteixen aquells aspectes més importants per les famílies. Com és el compromís que tenen amb l'escola, com ha de ser la comunicació i quins canals es poden utilitzar, les responsabilitats educatives diàries que han de tenir amb l'infant...

7. Consideres que les famílies són una bona eina per tal d'apropar-te als infants i extreure informació sobre ells?

Sí, les famílies són la font principal d'informació dels nostres nens/es, ningú els coneix millor que el seu entorn proper.

8. Quina importància els hi dones a les famílies? Per què?

Les famílies s'han de sentir segures i confiades de l'escola on porten els seus fills/es o es aquí on entrem com a escola, ja que s'ha d'informar del procés educatiu i explicar-los-hi les metodologies i/o les eines que seguim com a línia de centre. Les famílies són la base per entendre i conèixer com són els nostres alumnes.

9. Podries mencionar quins són els àmbits de participació escolar de les famílies en el centre? (Grups de suport, comunicació, voluntariats, presa de decisions...)

Les famílies poden acompanyar als grups a les sortides (2 o 3 familiars per classe) a part de formar part del consell escolar. D'altra banda, quan s'ha d'organitzar algun acte o activitat a l'escola les famílies poden venir a ajudar (pintar una paret o pintar el pati). Aquestes són algunes de les maneres que tenim per ser pròxims i acostar a les famílies a l'escola.

10. Segons la teva opinió, la participació de les famílies a l'escola aporta alguns beneficis als infants? En cas afirmatiu, quins? En cas negatiu, per què?

Jo considero que sí, ja que la participació i la bona relació aporta l'establiment de confiança entre els dos agents, i aquest fet, influeix positivament en el procés d'aprenentatge dels nens/es.

11. L'escola té en compte les inferències que l'alumnat fa a casa?

Sí, sens dubte. Com a escola, oferim algunes pautes a les famílies sobre què i com treballar amb els nens i nenes, sobretot en període de vacances.

12. Quina creus que ha de ser l'actitud de les famílies davant l'escola del seu fill/a? Totes les famílies es mostren iguals davant la participació en l'escola? Per què?

Les famílies han de confiar en el treball que els mestres fan a l'escola, però no totes es mostren igual. Segona la meva opinió, encara hi ha famílies que els costa bastant o jutgen el treball dels mestres posant en dubte la nostra manera de treballar constantment.

13. Segona la teva vivència, consideres que la situació pandèmica de la COVID ha provocat una carència pel que fa a la participació de les famílies a l'escola? En cas afirmatiu, en què ha canviat? Pots explicar breument com era abans aquesta participació? (Entraven els pares a l'aula, acompanyaven als infants en les activitats...)

Sí, el COVID ho ha canviat tot i l'escola no podia ser menys. Des de la pandèmia s'ha establert certa distància amb les famílies. Ara les famílies ja no entren fins la porta de l'aula a recollir i deixar els infants, i això que sembla un detall petit és molt important, ja que aquells 5 minuts de no poder parlar i trobar-nos cada dia fan que la relació entre tutor/a i família sigui més distant. Espero que quedi poc perquè aquesta situació canviï. A més, les activitats que celebràvem a l'escola cada any com el Nadal, la castanyada i el carnaval, s'han vist molt afectades i això ho hem notat.

Annex 3: Entrevista escola concertada:

1. Quines metodologies contempleu en el vostre PEC?

Actualment, en l'educació infantil contemplem, a part de la metodologia tradicional, el treball i l'aprenentatge cooperatiu, els ambients i els tallers d'aprenentatge.

2. Has treballat mai en una escola de diferent tipologia que aquesta? En cas afirmatiu, notes diferència pel que fa a la participació familiar en els centres?

No he treballat mai en una escola de diferent tipologia que aquesta. L'únic contacte que vaig tenir en un altra escola va ser en les pràctiques.

3. Segons la teva opinió, com creus que ha de ser la relació “ideal” entre la família i l'escola?

La relació cal que sigui propera. Les famílies han de poder entrar a l'aula i a l'escola, però sense envair. Jo soc molt partidària que les famílies entrin a l'aula, però malauradament ara mateix amb la pandèmia no ho permetem.

4. Com és realment aquesta relació a la teva escola?

A Infantil la relació entre la família i els professors és molt propera, ja que ens veiem cada dia a l'entrada i a la sortida.

5. Quins canals teniu en aquest centre per comunicar-vos amb les famílies? (Reunions, entrevistes, Apps, agendes, missatgeria...).

Actualment, els canals que disposem són el correu, la missatgeria interna de la intranet, el WhatsApp i el telèfon per situacions urgents.

Segons la teva experiència, són canals òptims o es podrien millorar (Justifica/argumenta la resposta).

Segons la meva experiència són canals òptims i molt útils, ja que avui dia la missatgeria instantània tothom la domina.

6. Podries descriure breument quins són els principis més importants de la carta de compromís educatiu d'aquest centre amb relació a les famílies?

Principalment, aquesta carta menciona les obligacions diàries que tenen com a pares a l'hora de mirar el correu o vigilar si hem entregat alguna nota informativa, també reclama la seguretat en tots els aspectes de l'infant, el compromís amb l'escola i per últim la comunicació, a través de la intranet i el correu electrònic.

7. Consideres que les famílies són una bona eina per tal d'apropar-te als infants i extreure informació sobre ells?

Personalment, crec que a vegades, ja que depèn molt de la família i de l'infant. Les famílies, en general són una bona eina per conèixer als infants de manera global, però també ens trobem diversos casos en què s'exageren molt les situacions. En aquest aspecte penso que hi ha una mirada subjectiva.

8. Quina importància els hi dones a les famílies? Per què?

Els hi dono molta importància. Bàsicament perquè em deixen el seu tresor cada dia i confien amb mi cada dia.

Jo crec que per treballar bé i de manera significativa amb els infants has de donar molta més seguretat a les famílies que no pas a l'infant. Per tant, si la relació amb els pares va bé, la relació amb l'infant també hi anirà.

9. Podries mencionar quins són els àmbits de participació escolar de les famílies en el centre? (Grups de suport, comunicació, voluntariats, presa de decisions...)

Actualment hi ha l'AMPA, diferents voluntariats i el consell escolar que permet a les famílies participar en la gestió interna i la presa de decisions del centre.

10. Segons la teva opinió, la participació de les famílies a l'escola aporta alguns beneficis en els infants? En cas afirmatiu, quins? En cas negatiu, per què?

Personalment, considero que sí aporta beneficis. El nen se sent més a prop de l'escola i molt més motivat quan veu que a l'aula hi participa la seva família. Per altra banda, les famílies donen importància i valor al treball d'aula.

Però, com tot, també hi ha coses negatives d'aquesta participació familiar. Com per exemple; a vegades hi ha famílies que volen participar massa i no saben comprendre el límit o bé hi ha famílies que no hi volen participar i provoquen que l'infant se senti desplaçat, ja que és l'únic que no ha tingut els pares a l'aula.

11. L'escola té en compte les indiferències dels aprenentatges que l'alumnat fa a casa?

I tant! Per mi és un tot. Sense la casa les coses no funcionen. Per tant, si la família acompanya, va tot millor.

12. Quina creus que ha de ser l'actitud de les famílies davant l'escola del seu fill/a? Totes les famílies es mostren iguals davant la participació en l'escola? Per què?

Jo crec que han de mostrar una actitud activa, participava i d'escolta. Moltes vegades les famílies tendeixen a jutjar sense saber i fins que no arriben a l'aula no veuen la situació real que vivim.

No totes les famílies es mostren igual, jo crec que depèn del nivell cultural i econòmic i també de la manca de temps, no totes les famílies li donen la mateixa importància en aquesta participació.

13. Segons la teva vivència, consideres que la situació pandèmica de la COVID ha provocat una carència pel que fa a la participació de les famílies a l'escola? En cas afirmatiu, en què ha canviat? Pots explicar breument com era abans aquesta participació? (Entraven els pares a l'aula, acompanyaven als infants en les activitats...)

Sí, ha canviat moltíssim, abans entraven molt més les famílies a l'escola.

Hem notat canvis pel que fa al festival de Nadal, al carnaval i a la calçotada que feia tota l'escola, ja que o bé no s'han pogut fer o bé ho hem hagut d'adaptar i fer-ho a porta tancada. Poc a poc ja tornem a començar a fer coses.

Abans comptàvem molts més amb els pares, treballàvem un sentiment de germanor i també treballàvem la relació entre ells.

A Infantil almenys la participació ha canviat moltíssim. A P3 quan l'infant era el protagonista de l'aula convidàvem a les famílies a explicar curiositats i coses del nen/a. A P4 convidàvem a les famílies a l'aula perquè es prepararessin un conte i el vinguessin a explicar a classe. I per últim, a P5 treballàvem els oficis i convidàvem a les famílies per tal que ens expliquessin els seus oficis.

D'aquesta manera entraven a l'aula i ens coneixíem. Els nens se sentien molt especials i alhora era molt positiu, ja que treballaven moltes coses.

Annex 4: Resultats enquestes:

PREGUNTA 1:

ESCOLA RURAL:

Quina oportunitat teniu les famílies a l'hora de participar en l'escola?

26 respuestas

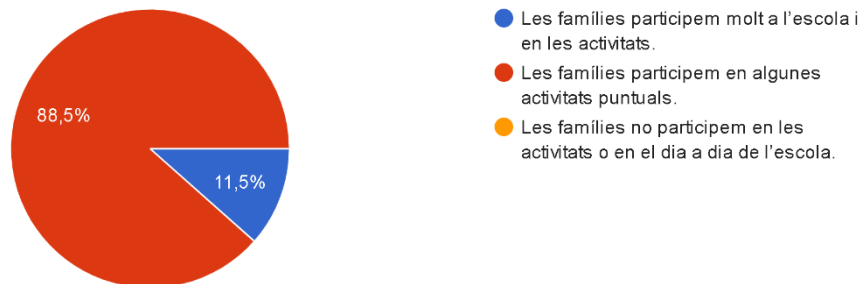

Gràfic 1: Resultats de les enquestes de les famílies

ESCOLA PÚBLICA:

Quina oportunitat teniu les famílies en participar en l'escola?

26 respuestas

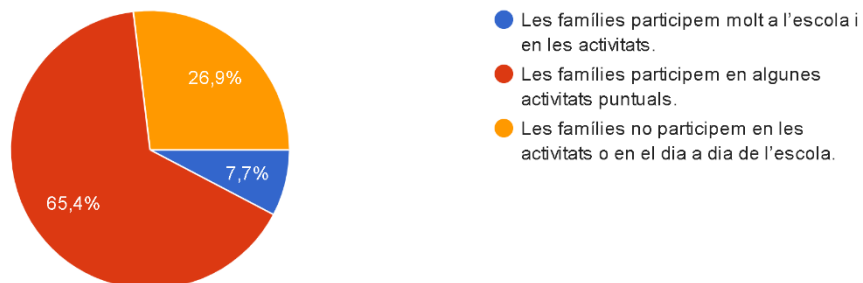

Gràfic 2: Resultats de les enquestes de les famílies

ESCOLA CONCERTADA:

Quina oportunitat teniu les famílies en participar en l'escola?

26 respuestas

Gràfic 3: Resultats de les enquestes de les famílies

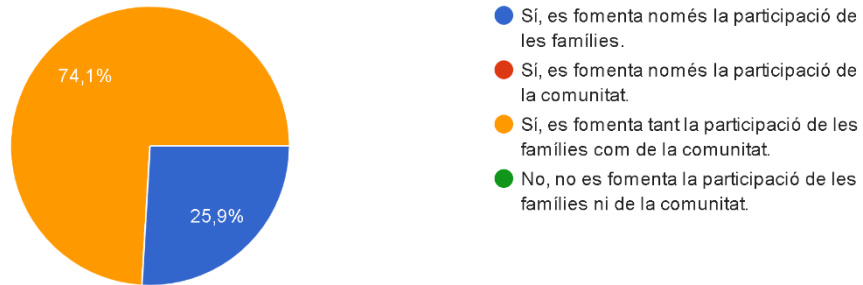

PREGUNTA 2:

ESCOLA RURAL:

Creus que des de l'escola es fomenta la participació de les famílies i de la comunitat (veïns del barri, botiguers, voluntaris...)?

26 respuestas

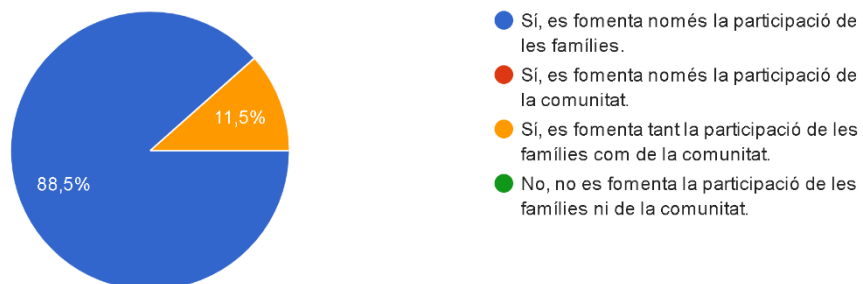

Gràfic 4: Resultats de les enquestes de les famílies

ESCOLA PÚBLICA:

Creus que des de l'escola es fomenta la participació de les famílies i de la comunitat (veïns del barri, botiguers, voluntaris...)?

26 respuestas

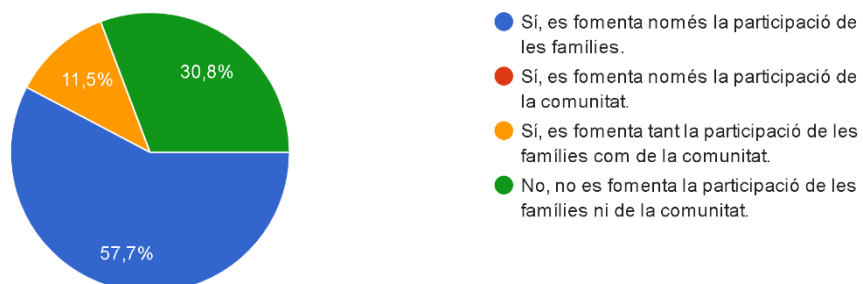

Gràfic 5: Resultats de les enquestes de les famílies

ESCOLA CONCERTADA:

Creus que des de l'escola es fomenta la participació de les famílies i de la comunitat (veïns del barri, botiguers, voluntaris...)?

26 respuestas

Gràfic 6: Resultats de les enquestes de les famílies

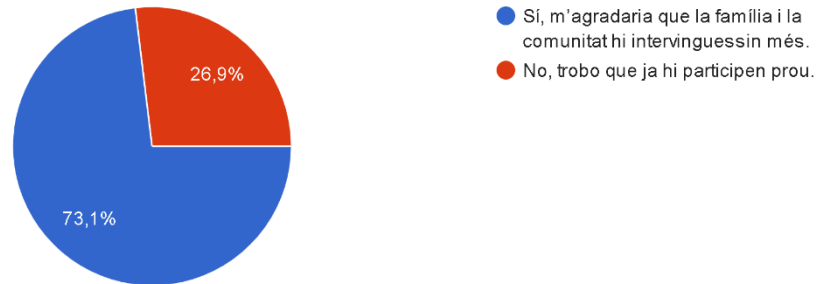

PREGUNTA 3:

ESCOLA RURAL:

T'agradaria que l'escola donés més oportunitats de participació i intervenció a les famílies i a la comunitat en el seu dia a dia?

26 respuestas

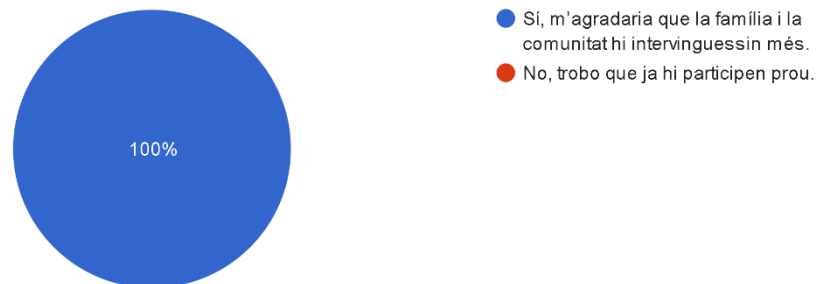

Gràfic 7: Resultats de les enquestes de les famílies

ESCOLA PÚBLICA:

T'agradaria que l'escola donés més oportunitats de participació i intervenció a les famílies i a la comunitat en el seu dia a dia?

26 respuestas

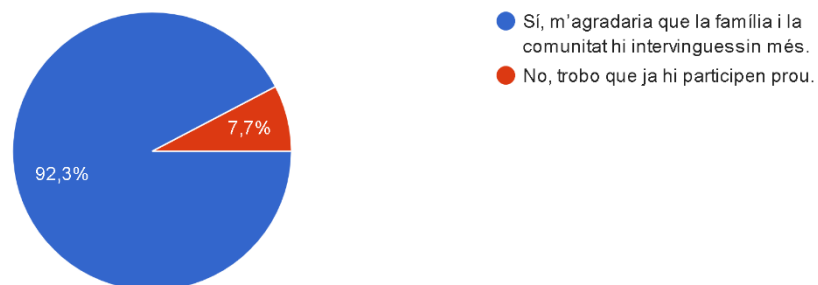

Gràfic 8: Resultats de les enquestes de les famílies

ESCOLA CONCERTADA:

T'agradaria que l'escola donés més oportunitats de participació i intervenció a les famílies i a la comunitat en el seu dia a dia?

26 respuestas

Gràfic 9: Resultats de les enquestes de les famílies

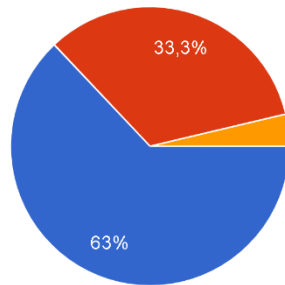

PREGUNTA 4:

ESCOLA RURAL:

Si et donessin l'oportunitat d'anar de voluntari a una excursió, a una sortida, a una activitat, a ajudar en el menjador... hi aniries?

26 respuestas

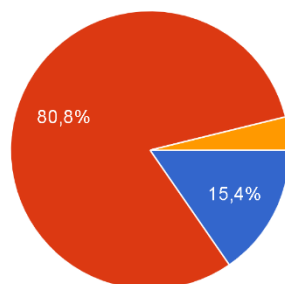
- Al'escola ja em donen l'oportunitat de ser voluntari/a i de participar en aquests tipus d'activitats.
- Si, m'encantaria formar part d'aquestes activitats.
- No, no m'agradaria ser voluntari/a en aquests casos.

Gràfic 10: Resultats de les enquestes de les famílies

ESCOLA PÚBLICA:

Si et donessin l'oportunitat d'anar de voluntari a una excursió, a una sortida, a una activitat, a ajudar en el menjador... hi aniries?

26 respuestas

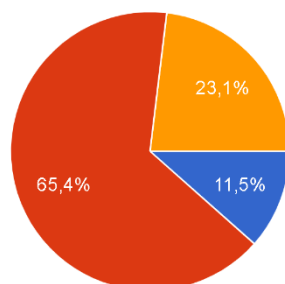
- Al'escola ja em donen l'oportunitat de ser voluntari/a i de participar en aquests tipus d'activitats.
- Si, m'encantaria formar part d'aquestes activitats.
- No, no m'agradaria ser voluntari/a en aquests casos.

Gràfic 11: Resultats de les enquestes de les famílies

ESCOLA CONCERTADA:

Si et donessin l'oportunitat d'anar de voluntari a una excursió, a una sortida, a una activitat, a ajudar en el menjador... hi aniries?

26 respuestas

- Al'escola ja em donen l'oportunitat de ser voluntari/a i de participar en aquests tipus d'activitats.
- Si, m'encantaria formar part d'aquestes activitats.
- No, no m'agradaria ser voluntari/a en aquests casos.

Gràfic 12: Resultats de les enquestes de les famílies

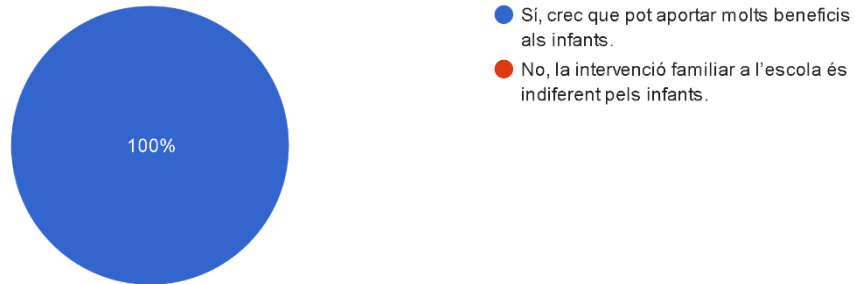

PREGUNTA 5:

ESCOLA RURAL:

Creus que la intervenció de les famílies a l'escola és una cosa positiva pels infants?

26 respuestas

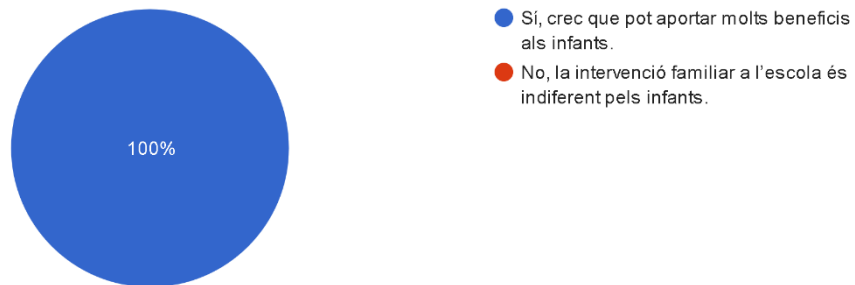

Gràfic 13: Resultats de les enquestes de les famílies

ESCOLA PÚBLICA:

Creus que la intervenció de les famílies a l'escola és una cosa positiva pels infants?

26 respuestas

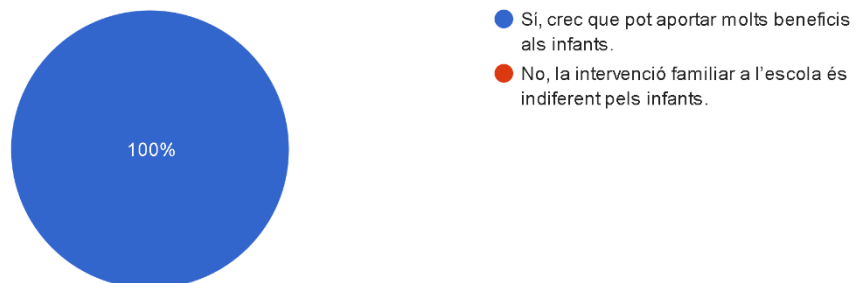

Gràfic 14: Resultats de les enquestes de les famílies

ESCOLA CONCERTADA:

Creus que la intervenció de les famílies a l'escola és una cosa positiva pels infants?

26 respuestas

Gràfic 15: Resultats de les enquestes de les famílies

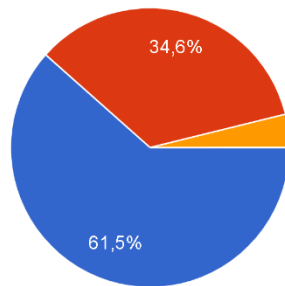

PREGUNTA 6:

ESCOLA RURAL:

Consideres necessari que el/la tutor/a de l'infant conegui informació rellevant sobre les famílies i la seva situació?

26 respuestas

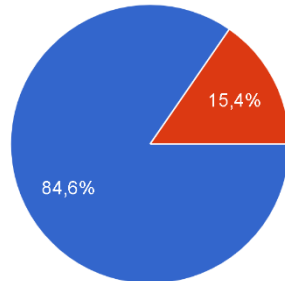
- Sí, ho considero imprescindible.
- Sí, encara que no considero que sigui rellevant.
- No, considero que no és necessari que conegui la situació familiar.

Gràfic 16: Resultats de les enquestes de les famílies

ESCOLA PÚBLICA:

Consideres necessari que el/la tutor/a de l'infant conegui informació rellevant sobre les famílies i la seva situació?

26 respuestas

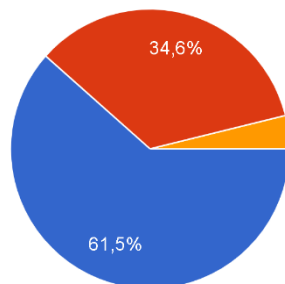
- Sí, ho considero imprescindible.
- Sí, encara que no considero que sigui rellevant.
- No, considero que no és necessari que conegui la situació familiar.

Gràfic 17: Resultats de les enquestes de les famílies

ESCOLA CONCERTADA:

Consideres necessari que el/la tutor/a de l'infant conegui informació rellevant sobre les famílies i la seva situació?

26 respuestas

- Sí, ho considero imprescindible.
- Sí, encara que no considero que sigui rellevant.
- No, considero que no és necessari que conegui la situació familiar.

Gràfic 18: Resultats de les enquestes de les famílies

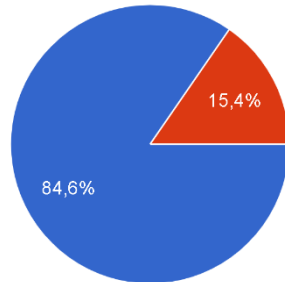

PREGUNTA 7:

ESCOLA RURAL:

Com descriuries la relació que tens amb l'escola i amb el/la tutor/a del teu fill/a?

26 respuestas

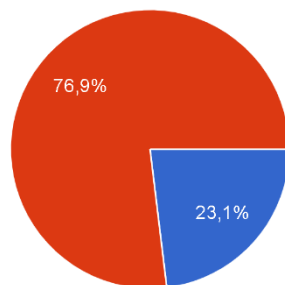
- Una relació estreta. La base d'aquesta és la comunicació i la confiança.
- Una relació cordial, mantenim el contacte en les reunions i en les entrevistes.
- El contacte entre família i escola és escàs.

Gràfic 19: Resultats de les enquestes de les famílies

ESCOLA PÚBLICA:

Com descriuries la relació que tens amb l'escola i amb el/la tutor/a del teu fill/a?

26 respuestas

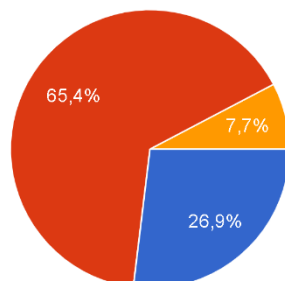
- Una relació estreta. La base d'aquesta és la comunicació i la confiança.
- Una relació cordial, mantenim el contacte en les reunions i en les entrevistes.
- El contacte entre família i escola és escàs.

Gràfic 20: Resultats de les enquestes de les famílies

ESCOLA CONCERTADA:

Com descriuries la relació que tens amb l'escola i amb el/la tutor/a del teu fill/a?

26 respuestas

- Una relació estreta. La base d'aquesta és la comunicació i la confiança.
- Una relació cordial, mantenim el contacte en les reunions i en les entrevistes.
- El contacte entre família i escola és escàs.

Gràfic 21: Resultats de les enquestes de les famílies

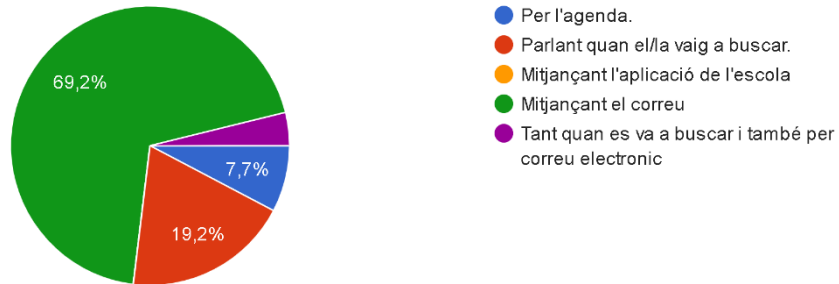

PREGUNTA 8:

ESCOLA RURAL:

Per quin canal et comuniqués amb el/la tutor/a del teu fill/a?

26 respuestas

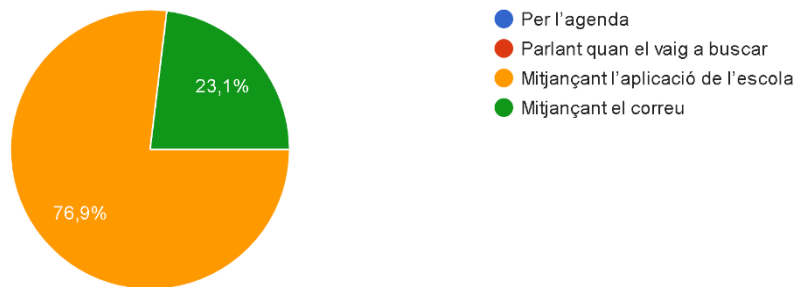

Gràfic 22: Resultats de les enquestes de les famílies

ESCOLA PÚBLICA:

Per quin canal et comuniqués amb el/la tutor/a del teu fill/a?

26 respuestas

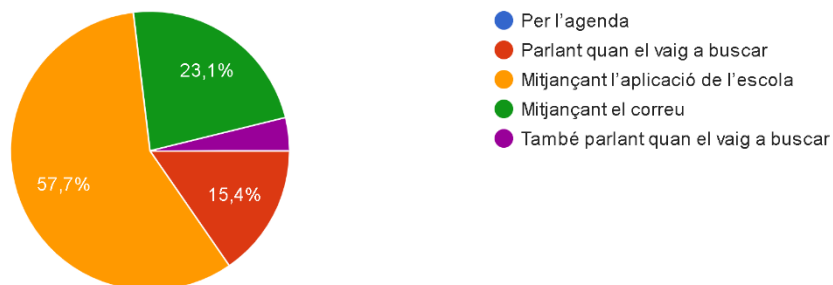

Gràfic 23: Resultats de les enquestes de les famílies

ESCOLA CONCERTADA:

Per quin canal et comuniqués amb el/la tutor/a del teu fill/a?

26 respuestas

Gràfic 24: Resultats de les enquestes de les famílies

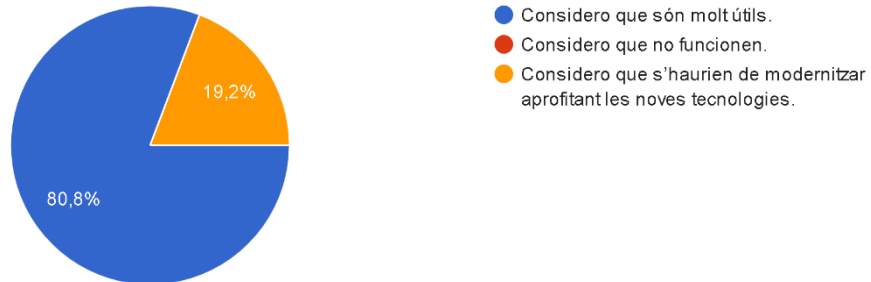

PREGUNTA 9:

ESCOLA RURAL:

Quina opinió tens sobre aquests canals de comunicació entre famílies i escola?

26 respuestas

Gràfic 25: Resultats de les enquestes de les famílies

ESCOLA PÚBLICA:

Quina opinió tens sobre aquests canals de comunicació entre famílies i escola?

26 respuestas

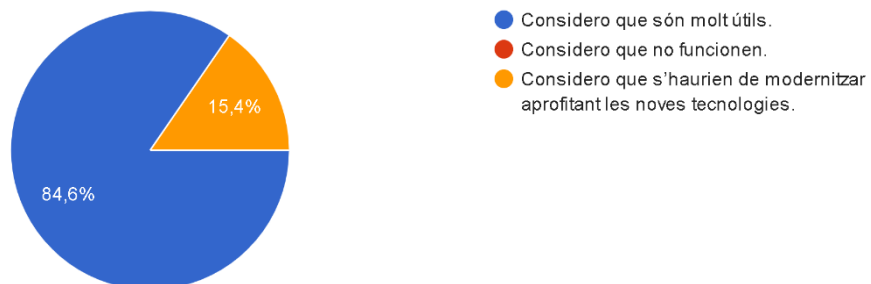

Gràfic 26: Resultats de les enquestes de les famílies

ESCOLA CONCERTADA:

Quina opinió tens sobre aquests canals de comunicació entre famílies i escola?

26 respuestas

Gràfic 27: Resultats de les enquestes de les famílies

Annex 5: Disseny del plantejament de l'entrevista pels mestres

PREGUNTA 1:	OBJECTIUS	VARIABLES	INDICADORS
Quina metodologia utilitzeu en aquesta escola?	<p>Objectiu general:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Conèixer si hi ha diferències pel que fa a la intervenció de les famílies en aquestes escoles. <p>Objectius específics:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Observar si el grau d'intervenció de les famílies depèn de la metodologia emprada a l'escola. - Descobrir la incidència i la forma de participació de les famílies a cada tipologia d'escola. 	Comparació entre les tres tipologies d'escoles.	Tipus de centre (públic, concertat o públic rural).
PREGUNTA 2:		VARIABLES	INDICADORS
Has treballat mai en una escola de diferent tipologia que aquesta? Quina diferència hi notes pel que fa a la participació escolar en el centre?		Comparació entre diferents tipologies d'escoles.	Tipus de centre (públic, concertat o públic rural)
PREGUNTA 3:		VARIABLES	INDICADORS
Com creus que ha de ser la relació entre la família i l'escola? Com és realment aquesta relació a la teva escola?		Necessitat de creació d'un vincle entre família i escola.	Carta de compromís educatiu, PEC.
PREGUNTA 4:	VARIABLES	INDICADORS	
Quins canals teniu en aquest centre per comunicar-vos amb les famílies? (Reunions, entrevistes, Apps, agendes, missatgeria). Són canals òptims o es podrien millorar?	Canals de comunicació entre la família i l'escola.	Entrevistes, reunions, Apps, agenda, xerrades...	
PREGUNTA 5:	VARIABLES	INDICADORS	
Quins són els principis més importants de la carta de compromís educatiu d'aquest centre amb relació a les famílies?	Principis de la carta de compromís educatiu.	Carta de compromís educatiu.	

PREGUNTA 6:		VARIABLES	INDICADORS
Consideres que les famílies són una bona eina per tal d'apropar-te als infants i extreure informació sobre ells? Quina importància els hi dones tu a les famílies?	- Plantejar una guia interactiva amb noves idees i oportunitats per la intervenció familiar a l'escola.	Família com agent clau per l'educació dels infants.	Llibres sobre la importància de la participació familiar a l'escola.
PREGUNTA 7:		VARIABLES	INDICADORS
Quins són els àmbits de participació escolar de les famílies en el centre? (Grups de suport, comunicació, voluntariats, presa de decisions...)		Àmbits de participació escolar.	Xerrades, AMPA, Consell escolar...
PREGUNTA 8:		VARIABLES	INDICADORS
La participació de les famílies a l'escola aporta alguns beneficis en els infants? Quins?		Beneficis de la participació familiar a l'escola.	Llibres i articles que parlen sobre múltiples beneficis en els tres agents.
PREGUNTA 9:		VARIABLES	INDICADORS
Quina creus que ha de ser l'actitud de les famílies davant l'escola del seu fill/a? Totes les famílies es mostren iguals davant les diferents ofertes de participació en l'escola?		Actitud i predisposició de les famílies.	Carta de compromís educatiu. Àmbit centre.
PREGUNTA 10:		VARIABLES	INDICADORS
Si la COVID ha provocat una carència pel que fa a la participació de les famílies a l'escola, pots explicar com era abans aquesta participació? (Entraven els pares a l'aula, acompanyaven en activitats...)		Repercussió de la COVID en educació.	Notícies sobre l'afectació de la COVID en l'àmbit educatiu.

Annex 6: Disseny del plantejament de l'enquesta per les famílies:

PREGUNTA 1:	OBJECTIUS	VARIABLES	INDICADORS
1. El teu fill va a una escola: a) Escola concertada b) Escola pública c) Escola rural	Objectiu general: - Conèixer si hi ha diferències pel que fa a la intervenció de les famílies en aquestes escoles. Objectius específics: - Observar si el grau d'intervenció de les famílies depèn de la metodologia emprada a l'escola. - Descobrir la incidència i la forma de participació de les famílies a cada tipologia d'escola.	Conèixer la tipologia d'escola per tal d'extreure els resultats.	Escola pública, escola concertada o escola rural.
PREGUNTA 2:		VARIABLES	INDICADORS
2. Quina oportunitat teniu les famílies en participar en l'escola? a) Les famílies participem molt a l'escola i en les activitats. b) Les famílies participem en algunes activitats puntuals. c) Les famílies no participem en les activitats o en el dia a dia de l'escola.		Valorar el grau d'implicació de les famílies en l'escola.	AMPA, Activitats, sortides, extraescolars...
PREGUNTA 3:		VARIABLES	INDICADORS
3. Creus que des de l'escola es fomenta la participació de les famílies i de la comunitat (veïns del barri, botiguers, voluntaris...) a) Sí b) No	Participació de l'entorn i de la comunitat.	PEC, programacions, activitats...	
PREGUNTA 4:	VARIABLES	INDICADORS	
4. T'agradaria que l'escola donés més oportunitats de participació i intervenció a les famílies i a la comunitat en el seu dia a dia? a) Sí b) No	Conèixer si les famílies voldrien participar més a l'escola.	Oportunitats d'intervenció familiar a l'escola.	

PREGUNTA 5:		VARIABLES	INDICADORS
<p>5. Si et donessin l'oportunitat d'anar de voluntari a una excursió, a una sortida, a una activitat, a ajudar en el menjador.... entre d'altres, hi aniries?</p> <p>a) A l'escola ja em donen l'oportunitat de ser voluntari/a i de participar en aquests tipus d'activitats.</p> <p>b) Si, m'encantaria formar part d'aquestes activitats.</p> <p>c) No, no m'agradaria ser voluntari/a en aquests casos.</p>	<p>- Plantejar una guia interactiva amb noves idees i oportunitats per la intervenció familiar a l'escola.</p>	<p>Observar el grau de predisposició i d'atenció de les famílies de l'escola.</p>	<p>Actitud familiar a les escoles.</p>
PREGUNTA 6:		VARIABLES	INDICADORS
<p>6. Creus que la intervenció de les famílies a l'escola és una cosa positiva pels infants?</p> <p>a) Sí, crec que pot aportar molts beneficis als infants.</p> <p>b) No, la intervenció familiar a l'escola és indiferent pels infants.</p>		<p>Percepció dels pares i mares sobre la intervenció escolar.</p>	<p>Beneficis de la intervenció escolar.</p>
PREGUNTA 7:		VARIABLES	INDICADORS
<p>7. Consideres necessari que el/la tutor/a de l'infant conegui informació rellevant sobre la família i la seva situació?</p> <p>a) Sí, ho considero imprescindible.</p> <p>b) Sí, encara que no considero que sigui rellevant.</p>		<p>Opinió de les famílies sobre el tutor/a de l'infant.</p>	<p>Importància del tutor i de la informació tractada a l'escola.</p>

c) No, considero que no és necessari que conegui la situació familiar.			
PREGUNTA 8:		VARIABLES	INDICADORS
8. Quina relació tens amb l'escola i amb el/la tutor/a de l'infant? a) Una relació estreta. La base d'aquesta és la comunicació i la confiança. b) Una relació cordial, mantenim el contacte en les reunions i en les entrevistes. c) El contacte entre família i escola és escàs.		Relació entre escola i família.	Relació estreta, relació cordial basada en la confiança o no relació.
PREGUNTA 9:		VARIABLES	INDICADORS
9. Per quin canal et comuniqués amb el/la tutor/a del teu fill/a? a) Agenda b) Parlant quan el vaig a buscar c) Aplicació de l'escola d) Altres:		Anàlisi dels canals de comunicació.	Canals de comunicació actualitzats, eficients i òptims.
PREGUNTA 10:		VARIABLES	INDICADORS
10. Quina opinió tens sobre aquests canals de comunicació entre família i escola? a) Considero que són molt útils. b) Considero que no funcionen. c) Considero que s'haurien de modernitzar aprofitant les noves tecnologies.		Valor de les famílies sobre els canals d'informació.	Canals de comunicació actualitzats, eficients i òptims.

Annex 7: Document de validació d'entrevista

La plantilla de validació que ha omplir

En el cas que l'instrument sigui un qüestionari, els ítems serien valorats de menor a major grau d'importància amb les paraules "estic totalment d'acord, d'acord, en desacord i totalment en desacord".

1. Quina metodologia utilitzeu en aquesta escola?	Comprensió	Pertinença	Importància
	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4
2. Has treballat mai en una escola de diferent tipologia que aquesta? Quina diferència hi notes pel que fa a la participació familiar en els centres?	Comprensió	Pertinença	Importància
	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4
3. Com creus que ha de ser la relació entre la família i l'escola? Com és realment aquesta relació a la teva escola?	Comprensió	Pertinença	Importància
	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4
4. Quins canals teniu en aquest centre per comunicar-vos amb les famílies? (Reunions, entrevistes, Apps, agendes, missatgeria). Són canals òptims o es podrien millorar?	Comprensió	Pertinença	Importància
	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4
5. Quins són els principis més importants de la carta de compromís educatiu d'aquest centre amb relació a les famílies?	Comprensió	Pertinença	Importància
	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4
6. Consideres que les famílies són una bona eina per tal d'apropar-te als infants i extreure informació sobre ells? Quina importància els hi dones tu a les famílies?	Comprensió	Pertinença	Importància
	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4
7. Quins són els àmbits de participació escolar de les famílies en el centre? (Grups de suport, comunicació, voluntariats, presa de decisions...)	Comprensió	Pertinença	Importància
	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4
8. La participació de les famílies a l'escola aporta alguns beneficis en els infants? Quins?	Comprensió	Pertinença	Importància
	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4
9. Quina creus que ha de ser l'actitud de les famílies davant l'escola del seu fill/a?	Comprensió	Pertinença	Importància
	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4

Totes les famílies es mostren iguals davant les diferents ofertes de participació en l'escola?																	
10. Si la COVID ha provocat una carència pel que fa a la participació de les famílies a l'escola, pots explicar com era abans aquesta participació? (Entraven els pares a l'aula, acompanyaven en activitats...)	Comprensió				Pertinença				Importància								
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4					

COMENTARIS SOBRE ALGUN APARTAT O PREGUNTA

Annex 8: Document de validació d'enquesta

C. La plantilla de validació que ha omplir

En el cas que l'instrument sigui un qüestionari, els ítems serien valorats de menor a major grau d'importància amb les paraules "estic totalment d'acord, d'acord, en desacord i totalment en desacord".

PREGUNTA 1: El teu fill va a una escola:				
a) Escola concertada	Totalment desacord	Desacord	Acord	Totalment d'acord
b) Escola pública	Totalment desacord	Desacord	Acord	Totalment d'acord
c) Escola rural	Totalment desacord	Desacord	Acord	Totalment d'acord
PREGUNTA 2: Quina oportunitat teniu les famílies en participar en l'escola?				
a) Les famílies participem molt a l'escola i en les activitats.	Totalment desacord	Desacord	Acord	Totalment d'acord
b) Les famílies participem en algunes activitats puntuals.	Totalment desacord	Desacord	Acord	Totalment d'acord
c) Les famílies no participem en les activitats o en el dia a dia de l'escola.	Totalment desacord	Desacord	Acord	Totalment d'acord
PREGUNTA 3: Creus que des de l'escola es fomenta la participació de les famílies i de la comunitat (veïns del barri, botiguers, voluntaris...)				
a) Sí	Totalment desacord	Desacord	Acord	Totalment d'acord
b) No	Totalment desacord	Desacord	Acord	Totalment d'acord
PREGUNTA 4: T'agradaria que l'escola donés més oportunitats de participació i intervenció a les famílies i a la comunitat en el seu dia a dia?				
a) Sí	Totalment desacord	Desacord	Acord	Totalment d'acord
b) No	Totalment desacord	Desacord	Acord	Totalment d'acord

PREGUNTA 5: Si et donessin l'oportunitat d'anar de voluntari a una excursió, a una sortida, a una activitat, a ajudar en el menjador.... entre d'altres, hi aniries?				
a) A l'escola ja em donen l'oportunitat de ser voluntari/a i de participar en aquests tipus d'activitats.	Totalment desacord	Desacord	Acord	Totalment d'acord
b) Sí, m'encantaria formar part d'aquestes activitats.	Totalment desacord	Desacord	Acord	Totalment d'acord
c) No, no m'agradaria ser voluntari/a en aquests casos.	Totalment desacord	Desacord	Acord	Totalment d'acord
PREGUNTA 6: Creus que la intervenció de les famílies a l'escola és una cosa positiva pels infants?				
a) Sí, crec que pot aportar molts beneficis als infants.	Totalment desacord	Desacord	Acord	Totalment d'acord
b) No, la intervenció familiar a l'escola és indiferent pels infants.	Totalment desacord	Desacord	Acord	Totalment d'acord
PREGUNTA 7: Consideres necessari que el/la tutor/a de l'infant conegui informació rellevant sobre la família i la seva situació?				
a) Sí, ho considero imprescindible.	Totalment desacord	Desacord	Acord	Totalment d'acord
b) Sí, encara que no considero que sigui rellevant.	Totalment desacord	Desacord	Acord	Totalment d'acord
c) No, considero que no és necessari que conegui la situació familiar.	Totalment desacord	Desacord	Acord	Totalment d'acord
PREGUNTA 8: Quina relació tens amb l'escola i amb el/la tutor/a de l'infant				
a) Una relació estreta. La base d'aquesta és la comunicació i la confiança.	Totalment desacord	Desacord	Acord	Totalment d'acord
b) Una relació cordial, mantenim el contacte en les reunions i en les entrevistes.	Totalment desacord	Desacord	Acord	Totalment d'acord
c) El contacte entre família i escola és escàs.	Totalment desacord	Desacord	Acord	Totalment d'acord
PREGUNTA 9: Per quin canal et comuniquis amb el/la tutor/a del teu fill/a?				
a) Agenda	Totalment desacord	Desacord	Acord	Totalment d'acord
b) Parlant quan el vaig a buscar	Totalment desacord	Desacord	Acord	Totalment d'acord

c) Aplicació de l'escola	Totalment desacord	Desacord	Acord	Totalment d'acord
d) Altres:	Totalment desacord	Desacord	Acord	Totalment d'acord
PREGUNTA 10: Quina opinió tens sobre aquests canals de comunicació entre família i escola?				
a) Considero que són molt útils.	Totalment desacord	Desacord	Acord	Totalment d'acord
b) Considero que no funcionen.	Totalment desacord	Desacord	Acord	Totalment d'acord
c) Considero que s'haurien de modernitzar aprofitant les noves tecnologies.	Totalment desacord	Desacord	Acord	Totalment d'acord

COMENTARIS SOBRE ALGUN APARTAT O PREGUNTA

--